

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno poceni — inzerati do 50 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50 do 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst a Din 4.— Popusti po dogovoru, inzerati davki posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za uvozništvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Slomškov trg št. 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Finci silijo sovjetske k odločilni bitki

V pokrajini Salle so se morale sovjetske čete umakniti za 45 km — Navzlic velikemu mrazu so sovjeti pričeli ofenzivo severno od Ladoškega jezera — Ostro vreme in lahki vojni material pomagajo Fincem

Helsinki, 19. jan. s. (Reuter) Po zmaganju nad dvema sovjetskima kolonama p. i. S. a. li so se sovjetske čete morale umakniti približno na pol poti med Sallo in Kemijärvi. Preje so stali prvi sovjetski oddelki že 30 km pred Kemijärviem.

Finsko vrhovno poveljstvo odklanja informacije o bojih na daljnem severu, priznava samo, da se tudi tam vrše boji in da so imeli Finci nekaj uspehov.

Rovanien, 19. januarja. AA. Obkoljevanje sovjetskih čet pri Sallo vidno napreduje, kakor so Finci pričakovali. Vse se zdi, da bo jedro sovjetskih čet v tej pokrajini v kratkem popolnoma zajeto. Zadnje dni je tudi vreme zelo koristilo Fincem. Temperatura je padla na 40 stopinj pod ničlo. Finci napredujejo predvsem zato, ker se poslužujejo lahkega vojnega materiala.

Finske čete so zasedle pot Kemijärvi — Markei ter stalno vzmernirajo sovjetske čete, ki poskušajo odpeljati svoje največje poljske topove. Finci z obeh strani stalno napadajo sovjetske čete. Računa se, da so sovjetske čete koncentrirane v trikotniku severno severovzhodno od Sallo in da znaša njihovo število 40.000.

V hrbi južno in severovzhodno od Sale je bilo več spopadov med finskimi patrnlami in sovjetskimi oddelki. Pogosto je prišlo do borbe z nožem.

Finski vojaki so našli v tej pokrajini pet letal, ki so bili prisiljena spustiti se zaradi tega, ker se je kril prijel prevel ledu. Neki finski častnik je poročal, da je nek vojak njegovega oddelka s puško sestrelil eno od štirih sovjetskih letal, ki so izvršila napad na Fince.

Helsinki, 19. jan. s. (Finska tel. ag.) Uradno poročajo, da so sovjetska letala v sredo bombardirala predvsem mesto Lappeenranta. Dve osebi sta bili ubiti, štiri pa ranjene.

Položaj za Fince ugoden

Vojne operacije v mrazu 45 stopinj pod ničlo — Finske patrle uničujejo zveze med sovjetskimi četami

Helsinki, 19. jan. AA. (Havas). V pokrajini Sallo so se sovjetske čete umaknile za 45 km. Umaknile so se najprej proti Kemijärvi, kjer je bila druga bitka, ki je izpadla ugodno za Fince. Sovjetske čete so se nato začele umikati dalje proti Jubi-järvi in Merikajervi. Toda Finci še niso zadovoljni s temi rezultati in silijo sovjetske čete k odločilni bitki na tem oddelku, ki mora biti v najkrajšem času. Preden bodo finske čete prešle v napad, bodo počakali, da finske patrle v ozadju sovjetskih črt presekajo vse zveze. Ne ve

Sovjetsko poročilo

Moskva, 19. jan. s. (Tas) Stab leningrajskega vojnega okrožja objavlja sledeče vojno poročilo: V teku 18. januarja so vojne operacije sestojale v glavnem iz patrolnih pohodov in v nekaterih predelih topovskega streljanja. Sovjetska aviacija je izvedla vrsto izvidniških poletov.

V Helsinkih 58° mraza

Helsinki, 19. jan. AA. (DNB) V Helsinkih ni bil dan včeraj noben znak za alarm. Zaviadal je naravnost strašen mraz. Termometer v predmestju Nikajui je padel na 58 stopinj pod ničlo. To je najhuši mraz od leta 1878 sem.

Sovjetski vojni ujetniki

Helsinki, 19. jan. s. (Finska tel. ag.) Pretekli teden je finsko vojaško poveljstvo dovolilo več sto inozemskim novinarjem, da so posetili taborišča sovjetskih vojskih ujetnikov. Priprčili so se lahko, da Finci z njimi zelo dobro ravnavajo. Ujetniki so večinoma kmetje in delavci stari okoli 30 let iz vseh delov Rusije. Sploščka so bili zelo preplašeni, ker so jim vojaški komisarji pripovedovali, da jih bodo Finci mučili. Prilagodili se jim, da je samo 10 odstotkov sovjetskih vojakov članov komunistične stranke.

Za finko-švedsko solidarnost

Stockholm, 19. jan. s. (Havas) Na dveh javnih zborovanjih za pomoč Finski sta govorila včeraj bivši zunanji minister Sandler in finski pisatelj Sillanpää, ki je prejel letos Nobelovo nagrado. Sillanpää je podarjal edinstvo med finkim in švedskim narodom, Sandler pa se je zavzemal za čim bolj učinkovito vojaško pomoč Finski, ter je naslovil v tem smislu apel na vse civilizirane narode.

čiti omembe vredne škode, smatrajo, da streljajo sovjeti samo zato, da bi ohranili svoje čete. V gozdovih so našli številne sovjetske vojake, ki jih je mraz popolnoma izžgal.

Sovjetsko letalstvo stalno bombardira baterije v Bjorku, toda brez uspeha. Včeraj je bilo v akciji 50 sovjetskih letal, ki niso povzročila nobene škode. Eno letalo je bilo sestreljeno. Po podatkih finskega vrhovnega poveljstva so sovjeti dohili od začetka sovražnosti 208 letal. Smatrajo, da sovjetom primanjkuje v zadnjem času bencina, kajti za polete sovjetskih bombnikov je potrebno okoli milijon litrov bencina na dan, ker je prevoz te količine bencina precej težaven, pričakujejo, da bo delovanje sovjetskega letalstva v kratkem popustilo.

Helsinki, 19. jan. AA. (Havas). Borbe v pokrajini Sallo so zelo težke, ker so se sovjetske čete umaknile za utrdbe, ki so jih zgradili na zaslednem ozemlju. Po izvršenem umiku razpolagajo sovjetske čete z boljšimi prometnimi zvezami in upajo, da se bodo finkemu napadu lahko uprle. Sovjetske čete poskušajo sedaj oblikovati fronto v polkrogu. Pri tem pa jih ovirajo finske patrle v gozdovih, ki sproti uničujejo zveze. Vse kaže na to, da bo v pokrajini Sallo sedaj odločilna bitka.

Francosko poročilo s finskega bojišča

Stockholm, 19. jan. AA. (Havas) Poročila s fronte pri Sallo potrjujejo, da so se

Efektivna pomoč Italije Finski

Medtem ko zavzemajo v Rimu še nadalje nepomirljivo stališče glede boljše vizma, zatrjujejo v Berlinu, da ni nobenih elementov, ki bi ločili Italijo in Nemčijo

Rim, 19. jan. e. Po vtisih, ki se morejo dobiti v Rimu, kaže, da bo italijanski tisk počel svoj ostri ton proti sovjetski Rusiji. Glavni tajnik fašistične stranke je podaril, da Italija tudi nadalje ostane na sovjem nepomirljivem stališču glede boljše vizma. Rimski dnevnik »L'Avvenire«, ki je pripadal svojetasno katoliškimi krogom, je že večkrat poročal, da je iz Italije na poti na morju in po kopnem efektivna pomoč za Fince. V včerajšnji številki list ponavlja svojo trditve in naravnost napada Stalina ter boljše vizem. Povod takemu pisanju je bila emisija kijevske radijske postaje, ki je Italijo imenovala sovražnika štev. 1.

Berlin, 19. jan. AA. (DNB) »Deutsche di-

plomatisch-politische Korrespondenz« komentira zadnji govor tajnika fašistične stranke Mutija ter pravi, da je Nemčija pričakovala, da bo Muti navajal tako močne argumente. Enako kakor nacionalni socializem tudi fašizem ne pozna kompromisov ter ne more vedeti za one lažne sofizme, od katerih živijo demokracije in s katerimi misli, da bodo dosegle cenene uspehe. Med Italijo in Nemčijo ne obstajajo nobeni elementi, ki bi obe državi ločili ker sta Hitler in Mussolini odstranila za vedno tudi zadnjo možnost medsebojnega trenja. Toda na svetu obstajajo računi, ki se niso poravnani in zato je dobro, da se oni, ki se jih tiče, tega zavedajo in da se jih na to opomni.

da se je tudi norveški vladi opravičila radi poleta sovjetskih letal nad norveškim ozemljem. Enako kakor švedski vladi opravičuje sovjetska vlada tudi norveški poletu s slabim vremenom in snegom ter pravi, da je šlo za pomoč.

Za nov red v Evropi

Pariz, 19. januarja. AA. (Havas) Na banketu ameriškega kluba v Parizu je imel angleški veleposlanik sir Ronald Campbell govor, v katerem je v glavnem dejal, ko bo ta vojna končana, bo ustvarjen nov red, ki bo moral sloneti na vzajemni pomoči. Angleško-francoski sklep o združitvi svojih virov predstavlja prvi korak na tej poti. Vojno bomo vodili toliko časa, da končno dokazemo nemškemu narodu, da se doktrina sile in pohlepa za nadvlado ne more posrečiti.

Senator Borah v agoniji

Washington, 19. jan. AA. (Reuter) Senator Borah, ki je v agoniji, daje še znake življenja. Njegov zdravnik trdi, da je pričakovati krizo v 24 urah. Predsednik Roosevelt se je telefonično zanimal za stanje senatorja Boraha.

Grof Csaky bolan

Budimpešta, 19. jan. e. Zunanji minister prof Csaky se je prehladil in je že več dni bolan. Zaradi tega bo napovedana seja odbora za zunanje zadeve šele prihodnji teden. Na seji bo prof Csaky podal poročilo o svojem potovanju v Benetke in o razgovorih z grofom Ciano.

Turška narodna obramba

Ankara, 19. jan. AA. (Reuter). Turška narodna skupščina je soglasno sprejela zakon o posebnih pooblastilih vladi za ojačanje narodne obrambe. V ta namen je bil odobren tudi kredit v znesku 5 milijonov funtov.

Iz notranje politike

BAN — JUNAK

Ob priliki bivanja kneza namestnika Pavla v Zagrebu je bil poseben opazen red Belega orla z meči, ki ga je nosil ban dr. Ivan Šubašić, piše beograjsko »Vreme« in nadaljuje:

To vojno odlikovanje je po Karadjordjevi zvezdi z meči najvišje po stopnji. Ban dr. Šubašić je najprej sodeloval kot dobrovoljec v Rusiji, pozneje pa kot pešadijski rezervni podporočnik na solunski fronti. Tu se je odlikoval ob priliki prodora solunske fronte, za kar je prejel pohvalo poveljnika I. armije, v kateri je rečeno:

»Rezervni podporočnik Ivan Šubašić, vodnik IV. čete 1. bataljona 9. polka, je v času sovražnega zapornega ognja 1. in 2. septembra 1918 v oddelku položaja, ki ga je držal s svojim vodom, ostal na svojem mestu tudi še potem, ko so bili njegovi rovi deloma porušeni, deloma zasuti ter je organiziral opazovanje in bodril svoje vojake, naj bodo pripravljeni. V času napada 3. septembra 1918 na vogel Beli rov, močno organizirano utrdbo »Koburgovo reduto«, je v silnem navzkrižnem in bočnem ognju sovražnika ostal izredno hladnokrvn in iznajdljiv. Z izredno hitrostjo je nadaljeval nastop, šel v rove, naker se je prebil na zadnji okraj položaja, pri čemer je pomagal vodom levo od sebe. Na primerih mestih je pustil oddelke v pričakovanju napada. Z bombami je predrl skozi »Koburgovo reduto« ter očistil skrivališča sovražnih vojakov, ki so se tu uporno držali, ker niso vedeli za stanje pri svojih edincih.

IZZA KULIS POGAJANJ ZA SPORAZUM

V pravkar izšli drugi številki »Savromenika« opisuje dr. Ilija Jakovljević v članku »Hrvatska narodna individualnost kroz vjekove« svoj razgovor s predsednikom vlade Cvetkovićem, 10. marca lani:

»Sestala sva se ob osemih zvečer v predsedstvu vlade. Razgovor je trajal skoraj eno uro, a v glavnem je govoril sam Dragiša Cvetković. Bil je malo nerazpoložen zaradi govoranec dr. Grbe (med proračunsko razpravo v skupščini istega dne). Tudi mu ni bilo prav, ker mu opozicija ne veruje. V tem razpoloženju je potokeel ves razgovor. Predsednik vlade me je spomnil na svoje prejšnje poskuse, da sondira teren za sporazum in negativno zadržanje dr. Stojadinovića. Ni pozabil omeniti dramatičnega momenta, ko mu je bila po radio postaji na kratke valove poslana šifrirana depeša, da se mora iz Zagreba vrniti v Beograd. . . Od 10. marca do 26. avgusta je preteklo pet mesecev in pol. Fazze, skozi katere so med tem šli razgovori, so javnosti deloma znane.«

PREDLOG SUBOTISKEGA ŽUPNIKA

Novosadsko glasilo JRZ »Dan« poroča: Namesto da bi se nekateri naši ljudje po sklenjenem sporazumu končno poučili in pogledali stvarnosti v oči, so izgubili vsak smisel za stvarnost, in kar je žalostnejše, izgubili so ravnotežje ter se zdi, kakor da je iz njih izhlapela še tista majhna doza zdravega razuma, ki so jo imeli.

Ob priliki bivanja ministra za pošte dr. Torbarja v Subotici je tamonjši župnik Branko Rajić, ki ima nedvomno zasluge za osvobojenje Vojvodine, stavil naslednji predlog:

»Bunjevci Hrvati iz Baranje prošjo vlado po svojih hrvatskih ministrh, da jim otvori čimprej hrvatske in srednje šole na osnovi zapadne kulture.«

»Dan« pripominja k temu: »Ali si je mogoče zmisлити bolj nesmiseln predlog od tega, ki je bil poleg tega še tudi soglasno sprejet?«

STOLICA ZA ŠERIJSKO PRAVO V ZAGREBU

Reis ul ulema Fehim Spaho je izjavil sarajevskim novinarjem, da bo kmalu obiskal bana dr. Iv. Šubašića, ki je izdal odlok za ustanovitev katedre za šerijatsko pravo na pravni fakulteti v Zagrebu. Reis ul ulema je izjavil, da je ta stolica že bila v Beogradu, da pa ni bila ustanovljena zato, da se zadovolji muslimanskim potrebam, temveč zato, da se izkaže nepotrebnost šerijatske šole v Sarajevu. Toda ta želja se ni izpolnila, ker je šerijatska šola dobila medtem stopnjo fakultete. Prejšnji prosvetni minister ni hotel upoštevati žele muslimanov v Zagrebu, da se ustanovi stolica za šerijatsko pravo na zagrebski univerzi.

Atentat na finančnega ministra v Iraku

Bagdad, 19. jan. s. (Reuter) Iraški finančni minister Rastan Hajdar je postal večerj žrtve atentata. Neki odpuščen policijski stražnik je streljal nanj in ga ranil. Minister je bil prepeljan v bolnico, manjkajo pa še podatki o njegovem zdravstvenem stanju.

Bagdad, 19. jan. AA. (Havas). Moritev iraškega finančnega ministra je bil prijet takoj po atentatu. To je neki Fusaen Feyzi, bivši policijski nadzornik, ki je bil odpuščen zaradi slabega vedenja.

Borzna poročila

Curth, 19. januarja. Beograd 10, Pariz 10.05, London 17.66, New York 446, Bruselj 75.12, Milan 22.50, Amsterdam 237.375, Berlin 178.62, Stockholm 106.15, Oslo 101.35, Kopenhagen 86.05, Sofija 5.30, Bukarešta 3.30.

Kaj je bil povod za izredne ukrepe v Belgiji in na Nizozemskem

Podrobnosti o odkritju tajnih dokumentov, ki so jih našli pri nemškem generalštabnem oficirju

London, 19. jan. z. (»Exchange Telegraph«). Posebni poročevalec »Daily Telegraph« iz Ligeje poroča, kako so prišle belgijske oblasti v posest tajnih nemških dokumentov, ki so dali povod za izredne varnostne ukrepe.

Neki nemški generalštabni oficir je dobil nalog, da ponese važne tajne dokumente iz Berlina v Köln. Zaradi varnosti je imel nalog, naj potuje z železnico. Ta oficir se je šel pred kratkim ožen. Njegova žena živi v Kölnu. Ko je slišal, da bo neko vojaško letalo krenilo v Köln, je hotel izkoristiti to priliko, da bi mogel čimdalje časa ostati pri svoji mladi ženi. Pilot pa je zaradi slabega vremena izgubil orien-tacijo ter je pristal blizu Malinesa na belgijskem ozemlju. Ko je generalštabni oficir videl, da ni pristal na nemškem ozemlju, je prosil kmete, ki so prihiteli k letalu za vzgladice, da bi dokumente zažgal. To mu ni uspelo. Pozneje je ob priliki pri-skeve pri bližnjem vojaškem poveljstvu nenadoma pograbil tajne dokumente ter jih vrge v peč. Neki belgijski oficir pa jih je rešil iz plamenov.

Na ta način so belgijske oblasti izvedele, kaj pripravljajo Nemčija. Iz teh dokumentov je bilo razvidno, da je odredjena prenestitev 22 nemških divizij iz notranjosti Nemčije na levo obalo Reine, predvsem vzdolž belgijske meje. Prevoz ten črt se je že začel. To je dalo belgijski vladi povod, da je izdala tako daljnosežne varnostne ukrepe. Predčasno razkritje pa je ob enem preprečilo ali vsaj začasno onemogočilo izvedbo nemških načrtov.

Pred nizozemskim protestom v Berlinu

Haag, 19. jan. s. (Reuter). Nizozemska vlada je imela včeraj izredno sejo. O predmetu, ki je bil v razpravi, ni bilo izdano nobeno obvestilo, domnevajo pa, da name-

rava vlada najbrže protestirati v Berlinu zaradi potopitve parnika »Arendskerke«, ali pa vsaj zahtevati informacije v tej zadevi.

V zvezi s potopitvijo »Arendskerke« je paroplovna družba, katere last je bil »Arendskerke«, do nadaljnjega ustavile ves promet s svojimi ladjami.

Solidarnost severnih držav

Govor kralja Haakona, ki je izrazil upanje, da bo Norveška lahko ostala svobodna in neodvisna

Oslo, 19. jan. s. (Reuter). Kralj Haakon je sredi imel govor na večerji, ki jo je priredil za člane parlamenta. Dejal je, da je danes Norveška v težavnem položaju, čeprav se ji je doslej posrečilo, da se je izognila vojni. V vsaj sedanjih depresiji je videti samo en žarek svetlobe: solidarnost nordijskih narodov. Na podlagi tega je mogoče gojiti prepričanje, da bo Norveška lahko ohranila svojo svobodo in neodvisnost. Predsednik parlamenta je v svojem odgovoru izrazil upanje, da bo Finska lahko kmalu izpeljela deležna miru.

Po Sandlerjevem govoru

Stockholm, 19. jan. AA. (Stefani). Srditi napad bivšega zunanjega ministra Sandlerja na švedsko vlado je presenetil večino švedskega javnega mnenja, ki je mnenja,

da Sandler ni kvalificiran napadati vlado, da ni sklenila vojaške zveze s Finsko, ker je bil sedem let na položaju zunanjega ministra in ni v tem času nikoli nastopal za sklenitev vojaške zveze med nordijskimi državami. To stališče zastopa posebno poslanec Larson, vodja švedske narodne stranke.

Sovjetsko opravičilo

Moskva, 19. jan. s. (Reuter). Sovjetska vlada je izročila včeraj švedskemu odpravniku poslov v Moskvi noto, v kateri se opravičuje zaradi bombardiranja švedskega ozemlja po dveh sovjetskih letalih preteklo nedeljo. Sovjetska vlada pravi, da sta letali pomotoma zašli nad švedsko ozemlje in se izgubili v snežnem metežu.

Oslo, 19. jan. s. (Reuter). Sovjetska vla-

Problemi gospodarskega sodelovanja zaveznikov

V Londonu razpravljajo o ustanovitvi posebnega ministristva za gospodarsko koordinacijo — Medsebojno podpiranje industrije

London, 19. jan. j. (Havas) V londonskih političnih krogih se mnogo razpravlja o ustanovitvi posebnega ministristva za gospodarsko sodelovanje med Anglijo in Francijo. Izkazalo se je, da navzlic dobri volji, po najtesnejšem gospodarskem sodelovanju obeh zapadnih veliki nekateri neizpolnjeni pogoji še zmerom zelo ovirajo realizacijo načrtov po enotnem izkoriščanju naravnega bogastva, s katerim razpolagata obe državi, zlasti surovin, ki so potrebne v raznih vojnih industrijah. Prav tako tudi še ni uspelo po načrtu bolje izkoristiti delovno silo v raznih za vojno važnih industrijah in drugih gospodarskih panogah. Najbolje bi to nalogo lahko izvršilo posebno ministristvo za gospodarsko koordinacijo. V poučenih londonskih krogih trdijo, da se je posebno Hore Belisha zavzemal za tako ministristvo, ki bi imelo širok pregled vseh aktualnih problemov, ki jih zadaja volja po najtesnejšem gospodarskem sodelovanju med Anglijo in Francijo. Nasprotno pa je zavzemal, kakor trdijo ti londonski krogi, ministrski predsednik Chamberlain do načrta o ustanovitvi posebnega ministristva za gospodarsko koordinacijo precej nenaklonjeno stališče. Po njegovi sodbi ta načrt še ni zrel in je treba njega realizacijo odložiti na kasnejši čas.

London, 19. jan. br. Minister za vojne dobave Burgin in francoski minister za oboroževanje D'Autry sta danes dala na sestanku z novinarji izjavo o angleško-francoskem sodelovanju v pogledu nabav materiala v inozemstvu kakor tudi o medsebojnem sodelovanju v svrhu nadaljnjega razvoja angleške in francoske industrije. O teh vprašanjih sta imela poslednja dva dni v Londonu razgovore, ki so dovedli do povsem konkretnih rezultatov.

Minister Burgin je izjavil, da so bili v mnogih točkah doseženi novi sporazumi. Med drugim bosta angleška in francoska

vlada v bodoče z medsebojnim podpiranjem delovali na to, da bi se vsi produktivni viri v obeh državah nele na področju oboroževanja, nego tudi vse ostale industrije, čim bolj ojačali. Ustvariti bi treba enoten industrijski sistem. Velika Britanija je pripravljena dobaviti francoski industriji svoje stroje, tako da bo lahko tudi ona izdelovala enake vrste vojnih potrebščin, ki prihajajo v poštev za angleško vojsko v Franciji, kakor jih je doslej izdelovala angleška industrija.

London, 19. januarja. AA. (Reuter) Po končanih razgovorih med d'Autryjem in Berginom je bilo izdano tole sporočilo: Na osnovi sporazuma, sklenjenega oktobra minuloga leta med angleško in francosko vlado glede koordinacije naporov za gospodarsko vojno se sestajajo angleški in francoski ministri v Parizu in Londonu, da se sprejmejo zadevni skupni sklepi in da se dajo stalnim izvršnim odborom, ki so bili ustanovljeni na osnovi omenjenega sporazuma, potrebna navodila. V Londonu se je vršila sedaj seja skupnega sveta za oborožitev, na kateri sta ministri d'Autry in Bergin podala potrebna poročila. Na osnovi teh poročil so bili sprejeti sklepi za pospeševanje oborožitve in preskrbe s surovinami na vseh onih poljih, na katerih zavezniki državi sedaj neprestano sodelujejo.

London, 19. jan. s. (Havas) Pričakujejo, da bo finančni minister sir John Simon v kratkem podal pred parlamentom važne izjave o vprašanju koordinacije vojnega gospodarstva v Angliji. Zlasti opozicija se zavzema za to, da bi bilo ustanovljeno novo ministristvo, ki bi imelo vrhovno kontrolo nad vsem angleškim gospodarstvom. Minister, ki bi bil na to mesto imenovan, naj bi imel sedež v vojnem kabinetu. V tem smislu se izražajo tudi mnogi večerjajni opozicijski listi. »Manchester Guardian«, »News Chronicle« in »Daily Herald«.

Eksplodizije v angleških tovarnah municije

20 km severno od Londona se je primerila huda eksplozija, ki je baje delo organizirane sabotaže

London, 19. jan. i. Včeraj zjutraj je nastala v neki tovarni artilerijske municije huda eksplozija, ki so ji po vrsti sledile še druge. Učinek teh eksplozij je bil tako silen, da je več objektov razdejalo, a zaradi silnega zračnega pritiska so popokale šipe več kilometrov daleč od kraja eksplozije. Detonacija so slišali 30 kilometrov daleč.

London, 19. jan. s. (Reuter) Scotland Yard je prevzel preiskavo zaradi večerjajnih eksplozij v tovarni artilerijske municije pri Waltham Abbey v grofiji Essex 20 km severno od Londona. Domnevajo, da je vzrok eksplozij sabotaža. Kakor jav-

ljajo, so bile oblasti nedavno posvarjene, da se pripravljajo sabotažna dejanja v različnih tovarnah municije v Angliji. Res so bili posamezni poskusi sabotaže ugotovljeni in že pred večerjajnimi eksplozijami se je teden dni vršila preiskava.

Prva eksplozija se je primerila včeraj ob 11.45 dopoldne. Druga je sledila samo sekundo pozneje. Ubitih je bilo pet oseb in ranjenih samo 30, večinoma lahko. Število žrtev je zato tako majhno, ker dela v vsakem oddelku tovarne samo po šest delavcev in je vsak oddelek od drugega iz varnostnih vzrokov oddaljen po več milj.

Napad na otok Sylt

Eksplodizije bomb in topovsko streljanje nad Helgolandskim zalivom — V Londonu demantirajo Polaganje min v Severnem morju stvarno prenehalo

London, 19. jan. AA. (Reuter). Z meje se izve, da se je včeraj ob šestih zjutraj slišalo močno streljanje nemškega protiletalskega topništva na otoku Sylt, kjer je nemško letalsko oporišče. Streljanje je trajalo pol ure. Deset velikih nemških letal se je dvignilo ter letelo v smeri proti jugu. Malo pozneje se je dvignilo pet letal znamke Messerschmitt ter odletelo v smeri proti zapadu. Takoj nato se je slišalo močno topniško streljanje, ki je trvalo verjetno z vojnih ladij. Dve uri pozneje je pet letal, ki so priletela s severozapada, letelo nad Syltom. Takoj nato je bilo slišati pet eksplozij. Verjetno je, da so to bile eksplozije bomb, ki so padle na mesto Keltum in Marsum. Ves čas je bilo slišati tudi močno streljanje protiletalskega topništva.

London, 19. jan. s. (Reuter). Z dansko-nemške meje poročajo, da je bilo nad Helgolandskim zalivom pri Syltu zopet slišati topovsko streljanje in eksplozije bomb.

Strogi režim v rumunski petrolejski industriji

ki bo razširjen tudi na težko industrijo, je uvedla rumunska vlada v interesu državne obrambe

Bukarešta, 19. jan. e. V tukajšnjih političnih krogih poudarjajo velik pomen zakonskega odloka, ki je bil objavljen v večerjajnem uradnem listu, s katerim se pri ministristvu za narodno gospodarstvo ustanavlja generalni komisariat za petrolej. Namen tega komisariata je kontrola in koordinacija delovanja petrolejske industrije in trgovine, razdeljevanja in izvoza z interesi državne obrambe. V delokrog komisariata spada kontrola produkcije nafte, ustvarjanje rezervne zaloge, preskrbe vojske kakor tudi način prodaje, kontrola izvoza v interesu države, pospešitev proizvodnje nafte in njenih derivatov itd.

Novi režim, ki se uvaja v industriji petroleja in nafte, se bo razširil tudi na težko industrijo, da koordinira to izredno važno gospodarsko stroko z interesi države in da ji zagotovi potrebne sirovine, kakor tudi, da pospeši njeno proizvodnjo. Med drugim bo ta komisariat, ki bo že v kratkem začel posloovati, imel nalogo zbirati stara železo in druge kovinske odpadke v državi, kar bo organizirala posebna centrala, ki bo imela svoje podružnice po vseh krajih države. Na ta način pričakujejo, da

bodo v kratkem zbrane velike zaloge starega železa in drugih kovin, potrebnih industriji za državno obrambo, a hkrati bo država na ta način tudi lahko varčevala z devizami.

Novi potresni sunki v Turčiji

Sunki se ponavljajo in povzročajo novo škodo — Zahvala Turčije državam za dosedanje pomoč

Carigrad, 19. jan. e. Včeraj so v Carigradu začutili potres, čigar epicenter je po poročilih carigradske seizmološke postaje 1100 km oddaljen od Carigrada. Potres so zelo občutili v Inebolu, Tasmolu in Dumušanih. Najmočnejši pa je bil potresni sunki, pri katerem je bilo prizadeto okoli 5000 ljudi. Med Kandino in Ismidom se je v dolžini 6 km pogreznila cesta 2 m globoko. Med Kandino in Babatepo se v razdalji 300 m. Potres je spremljalo močno podzemno bobnenje, ki je bilo podobno grmenju ob nevihti.

Carigrad, 19. jan. e. Velika narodna

Beločnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 19. januarja: Marij in tovarili

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Po ovinkih k sreči
Kino Sloga: Polnočni pevec
Kino Union: Vražji študentje
Kino Moste: Donski kozaki in Zrcalo življenja

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kogresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta 48

Iz Kranja

— Šoferski izpiti poklicnih šoferjev in samovozačev motornih vozil bodo za srede Kranj, Radovljica in Škofja Loka v sredo 28. febr. ob 8. pr. sreskemu načelstvu v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje pravočasno vložijo pri sreskemu načelstvu v Kranju.

— Njemušna venca na grob dr. Antona Papeža so uslužbenec Jug. tvornice gume v Kranju darovali 400 din Kolu jug. sešter. Iskrana hvala!

— Kr. jug. akc. klub »Naša Krila« bo imel redni letni občni zbor v četrtek 25. t. m. ob 20. v dvorani hotela »Stare Pošte«. Velika je naloga, ki si jo je nadel klub v kratkem času obstoja. Spomladi namerava otvoriti tudi šolo za breznotorno letenje z lastnim letalom, ki so ga pristajali kluba v večjem delu dogradili. Seveda pa brez podpore naše javnosti ne bo moglo vsega izpeljati. Tudi dobiček I. aero-plesa, ki bo v soboto 20. januarja ob 20. v Narodnem domu, je namenjen izgradnji načrta za uspešno delovanje kranjskega aero-kluba. Klub vjdno vabi vse občinstvo, ki se zaveza važnosti letalske za našo narodno obrambo, na polnočnem posvetu obnega zbora in I. plesne prireditve aglinega aero-kluba. Pristopajte kot člani v klub in dokažite, da se zavedate važnosti ciljev, ki jih zasleduje aeroklub.

— Avtomobilski nesreča. V terek je prišlo pozno popoldne do karambola v bližini Hotemaž med tovornim avtomobilom, ki je prevažal les v Kranj in nekim škofjeloškim taksijem. Dasi je bila leva stran karoserije od taksijske popolnoma uničena je voz lahko nadaljeval vožnjo. Kako je prišlo do nesreče bo ugotovila preiskava. Verjetno pa je, da je do karambola prišlo zaradi spolzke ceste. Od vozačev ni bil nihče poškodovan.

Bologna brez elektrike

Milan, 19. jan. AA. (DNE). V okolici Bologne se je zadnje dni pripetil čuden naravni pojav. Pravcat dež finega prahu je pretrgal električni tok visoke napetosti na šestih izmed sedmih vodih tako, da je ostala Bologna popolnoma brez električnega toka. Več velikih tovarnih je moralo ustaviti delo. Električna vlakla med Forlano in Ancono so imeli velike zamude. Razen tega so višji okraj Bologne ostali zaradi pomankanja električnega toka tudi brez vode. Mišljajo, da je prišel ta prah vihar, ki je preteklil teden divjal v Trstu in na spodnjem Jadranu. Drobnih delci prahu in soli so se namreč vsedli na izolatorje električnih vodov visoke napetosti in je tako tok švignil v zemljo. Sedaj morajo cele armade delavstva čistiti izolatorje na električnih vodih.

Dom starih umetnikov v Rimu

Rim, 19. januarja. AA. (Stefani). Oblasti so odobrila načrt za zidavo doma starih umetnikov. Dom bodo zgradili v enem izmed najlepših rimskih predmestij. V njem bodo stari umetniki lahko brezplačno ali pa proti zelo malenkostni odškodnini prebivali jesen svojega življenja. Poslopje bo opremljeno z vso sodobno udobnostjo.

Potopljen grški parnik

London, 19. jan. s. (Reuter) V Severnem morju je zadel včeraj na mino grški parnik »Astania« (3300 ton) in se potopil 11 članov posadke je rešen, eden je mrtel. Nadaljšnih 11 pogrešajo, enako tudi pilota.

Trgovinska pogajanja med Anglijo in Švico

London, 19. jan. AA. (Reuter) Trgovinska pogajanja med Anglijo in Švico, ki so bila pred božičnimi prazniki prekinjena, se nadaljujejo od 17. januarja v Londonu. Ker bo treba rešiti veliko število podbnih vprašanj, ki so v zvezi z vojnim gospodarstvom, poučeni krogi ne pričakujejo, da bi se pogajanja hitro končala.

Uničen francoski arhiv v Siriji

Damask, 19. jan. o. V sredo je velik požar do temelja uničil palačo francoskega vrhovnega komisarja za Sirijo. Požar se je razširil s tako brzino, da niso mogli rešiti niti arhiva komisariata, v katerem so bili shranjeni važni dokumenti. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, da ugotove vzroke požara, ker sumijo, da je bil podtaknjen.

Nemirov v Indiji ri

Delhi, 19. jan. s. (Reuter) Indijski vlada odločno zanika nemška in sovjetska poročila, po katerih naj bi bilo v zadnjem času prišlo v Indiji ponovno do velikih nemirov. V resnici je edino v Rampuru prišlo pretekli terek do manjšega spopada, pri katerem je bila ena oseba ubita, 12 pa ranjenih.

Izredne razmere nalagajo izredne dolžnosti

Po soglasnem sprejetju resolucije je bila včeraj vse državna konferenca gospodarstvenikov v Ljubljani zaključena

Ljubljana, 19. januarja

Na včerajšnji konferenci zastopnikov vseh gospodarskih zbornic v državi so delegati debatirali o predlogih, ki so jih prejeli na izredni referenti. Plenarni seji je predsedoval zopet kot domačin predsednik ljubljanske zbornice za TOI g. Ivan Jelačin.

Izredno pozornost so zbudila izvajanja zastopnika finančnega ministra dr. Filipančiča, ki je med drugim izjavil, da konferenca gospodarstvenikov ne bo mogla roditi konkretnih zaključkov, ker je potrebno tako važna vprašanja na podlagi pisemnih predlogov temeljito pregledati in proučiti. O priliki zadnje davčne reforme je bilo storjeno, kar je bilo po pripravi celotne vlade potrebno storiti v skladu z nujnimi potrebami države. Davčna reforma je bila naglo izvršena, bila pa je dobro pretehtana in njena osnovna načela dobro premišljena. Morda so v tehničnih podrobnostih reforme težkoče, ki jih bo mogoče odpraviti brez škode za državo. Reforma je bila naglo izdelana in jo je treba takoj začeti izvajati. Nemogoče je, da bi se dosegla odgoditev izvajanja davčne reforme. V praksi se bo izkazalo, da je v interesu našega narodnega gospodarstva, če se izenačijo davki, katere je treba odmeriti po objektivnih kriterijih. Vsi dosedanja davčni predpisi so imeli svoje hibe, časi pa so tak, da je treba čim prej zvišati dohodke in ne ulegemo pred tem uvajati pravilnejši davčni sistem. Prepričan je, da bo finančni minister upošteval predloge gospodarstvenikov, kakor so bili predloženi na tej konferenci, in da bo pristal na olajšave, ki ne bodo v škodo pričakovane finančne efekta. Te dajave so naš vojni davci. Vsi predlogi za olajšanje postopanja pri plačevanju davkov in za doseganje večje jasnosti pri izvajanju predpisov in za povečanje pravne sigurnosti bodo temeljito proučeni in po možnosti tudi upoštevani. Finančni minister in njegovi sodelavci se ne izogibajo sodelovanju z gospodarskimi krogi. Finančno ministristvo bi se posvetovalo z gospodarstveniki in njihovimi organizacijami glede davčne reforme, če ne bi bila uvedba novih ukrepov tako nujna. Strokovniiki finančnega ministristva bodo na razpolago predstavnikom gospodarstva, ki bodo prišli v Beograd, da vsa vprašanja skupno proučijo. Potrebno je, da se sestavijo konkretni predlogi, ki jih bodo proučili strokovnjaki v finančnem ministristvu za posamezne stroke. Šele s tem bodo izpolnjeni pogoji za nadaljnje razprave. Finančni minister se dobro zaveda, da je močno gospodarstvo najboljša opora države.

Zastopnik finančnega ministra se je po svojih izjavah opravičil, da ne utegne še nadalje prisostvovati konferenci zaradi njegovih poslov v Beogradu. Zahvalil se je za

povabilo in izrazil svoje veselje, ker je mogel v Ljubljani osebno spoznati najodličnejše predstavnike našega gospodarstva.

Po odhodu ministrovega pomočnika dr. Filipančiča se je pričela debata o vseh predlaganih spremembah davčne reforme, kakor so bile nakazane v referatih. Po občirni debati so delegati sprejeli resolucijo.

Trgovinske in industrijske zbornice kakor tudi največje gospodarske korporacije iz vse države so se na konferenci, ki je bila dne 17. in 18. januarja v Ljubljani, na podlagi vseh referatov o spremembah in dopolnitvah davčnih predpisov in po izredno strokovni debati o njih soglasno zedintile v naslednjem:

S samo oblogo je zadnja davčna novela izšla v velikem delu davčnih zavezavcev iznenadenje in nezadovoljstvo. Nezadovoljstvo je nastalo zlasti zaradi tega, ker so bili važni ukrepi objavljeni brez sodelovanja z zbornicami, ki so posvetovalni organi vlade pri reševanju vprašanj, ki so v interesu narodnega gospodarstva. Iznenadenje in nezadovoljstvo je prišlo do izraza še posebno ob podrobnem proučevanju odredb te novele.

Predvsem je povzročilo obremenitve v posameznih oblikah neposrednih davkov toliko, da bi bila v posameznih primerih obremenitev večja od čistega dohodka davčnega zavezavca, kar ni z ničemer uravniljivo. Predpisi o vodenju poslovnih knjig za zavezance pridobitni so v večini primerov neuporabni, ker bi zaradi njih davčni zavezanci bili izpostavljeni strogim kaznivim brez svoje krivde. Nove kazni so drakonske, kaznivá dejanja na nejasno ugotovljena ter so davčni zavezanci zaradi njih v popolni odvisnosti od davčnih oblasti v tem pogledu. K novi davčni noveli ni bila dodana nobena dokumentirana motivacija za tako važne ukrepe, povzane pa so bile tudi nekatere druge davčne, izvršene so nekatere davčne osvoboditve, ki pa so v nasprotju z načelom splošne davčne zavezaniosti.

Ker poznajo dobro razpoloženje svojih pripadnikov, smatrajo gospodarske zbornice in korporacije za svojo dolžnost izjaviti, da se njihovi pripadniki zavedajo, da nalagajo današnje izredne razmere v Evropi državi in državljanom izredne dolžnosti. Zato so pripravili dati državi svojo gnetno podporo, da bi se zadovoljile vse sedanje izredne potrebe, posebno pa potrebe državne obrambe.

Da bi se pa odpravile vse neželene posledice novele, pošiljajo delegati z vsedržavne konference gospodarstvenikov v Ljubljani dokumentirane predloge o vseh davčnih vprašanjih, ki so bila v razpravi na konferenci, finančnemu ministru, s prošnjo, da omogoči zastopnikom gospodarskih zbornic in korporacij s predstavnikom ministristva za finance izdelati predlog za spremembo zadnje davčne novele.

Iz Kamnika

Pomanjkanje vode je prava nadloga pozimi v Kamniku. Tudi letos so prav redke hibe, ki imajo v I. nadstropju vodo, veliko pa jih je, ki je sploh nimajo. Ljudje namreč puščajo zaradi hudega mraza pipe odprte, da bi jim voda, ki ima zelo majhen pritisk, ne zamrznila. Posledica je, da so vse hibe, ki imajo le malo višjo lego, in vsa I. nadstropja brez vode. Odgovorni se bodo morali pač enkrat resno lotiti vprašanja, kako odstraniti ta nedostatek, ki zavira mestu Kamniku ves razvoj tako v gospodarskem, še bolj pa v tujkoprometnem pogledu.

Nov sneg. Tudi v Kamniku že dva dni skoro neprestano sneži. Ljudje majojo v glavami, ker se še ne obeta konec zime, ki je bila kakor pravijo, že zadosti dolga, ker je bila zelo huda. Vse pa kaže, da bomo imeli izredno dolgo in hudo zimo.

Sportni klub Kamnik bo priredil jutri ob 19. v kinodvorani smučarske predavanja s skioptičnimi slikami. V Stuzi bo predvajal film o zadnjih klubskih smučarskih tekmah, predaval pa bo g. Zvoček. Vstopnina 3 din. Klub vabi k predavanju vse svoje prijatelje, posebno pa še kamniške smučarke in smučarje.

Iz Novega mesta

— Na Dolenskem sneži. Po vsej Dolnjiški sněž polagoma že dva dni. Doslej je zapadel sneg že okrog 12 cm na debelo in je prav dober sanec. Mladina je vsa na smučeh. Skoraj povsod po bližnjih vaseh se vidi, kako sprtno se že zna kmetska mladina loviti na smučeh po belem polju. Ponekod so si ti mladi smučarji zgradili tudi skakalnice. Neša pokrajna, zlasti v novomeški okolici je z valovitimi griči kot nalašč ustvarjena za gojitve tega zimskega sporta. Predvsem je za začetnike teren zelo ugoden. Na Krki je led že popustil. Le ob kraju se še vztrajno drži. Zaradi ostre zime so se cene drv visoko dvignile. Zaradi snega je kmetom težko priti do njih, ker jih imajo po večini globoko v gozdu. Kar so jih imeli napravljene doma ali ob gozdnih poteh, so prodali že v zgodnji jeseni. Starejši ljudje, predvsem družinski očete si žele pač milejšo zimo, vsi znaki pa obetajo za prihodnje dni še občutnejši mraz, kakor smo ga bili deležni prejšnji teden.

Predsednik gasilnega društva odstopil. Mestni župan dr. M. Polensek je odstopil kot predsednik gas. društva. O svojem odstopu je obvestil društvo pismeno. Občni zbor gasilnega društva bo 28. t. m. v sejni dvorani mestne občine.

— Novomeški Sokol bo imel občni zbor 24. t. m. ob 20. v Sokolskem domu.

ŠAH

— Občni zbor Ljubljanskega šahovskega kluba bo v petek 26. t. m. ob 20. v klubski sobi Zvezde.

PRILOGOST

O vašem možu sem čula lepe zadeve! — Takoj mi povejte kaj, jaz namreč potrebujem novo obleko.

Snežne razmere

Poročilo Tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

Rateče — Planica 870 m: —11, oblačno, 35 cm pršica na 35 podlage.
Planica — Slatine (Dom Ilirije) 950 m: —10 oblačno, 40 cm pršica na 40 podlage.
Podkoren 800 m: —10, pooblačeno, 55 cm snega, pršič.
Kranjska gora 810 m: —10, pooblačeno, 60 cm snega, pršič, skankališče uporabno.
Dovje — Mojstrana 650 m: —7, pooblačeno, vetrovno, 62 cm snega, pršič, skankališče uporabno.
Jesenice 584 m: —5, oblačno, 25 cm pršica na 15 podlage.

Bled 501 m: —12, pooblačeno, 45 cm pršica na 25 podlage.
Radovljica 470 m: —13, oblačno, 42 cm pršica na 26 podlage.
Pokljuka 1300 m: —12, oblačno, vetrovno, 60 cm pršica na 65 podlage.
Bohinj — Sv. Janez 530 m: —9, pooblačeno, 90 cm snega, pršič.
Bohinj — Zlatarjevo 530 m: —7, jasno, 95 cm snega, pršič.
Bohinjska Bistrica 512 m: —10, pooblačeno, 80 cm snega, pršič.

Dom na Komni 1520 m: —8, jasno, 180 cm snega, pršič.
Skalaški dom na Voglu 1540 m: —8, jasno, 180 cm snega, pršič.
Valvarjev dom 1180 m: —13, oblačno, vetrovno, 40 cm pršica na 30 podlage.
Dom na Kravcu 1700 m: —8, oblačno, 5 cm pršica na 105 podlage.
Koča na Veliki planini 1558 m: —7, oblačno, 5 cm pršica na 95 podlage.
Škofja Loka 350 m: —12, pooblačeno, 40 cm pršica na 15 podlage.
Polzevo 620 m: —14, sneži, 31 cm snega, pršič.

Sodražica 550 m: —13, sneži, 22 cm pršica.
Pohorje 30 m in Mariborska koča: —5, sneži, 30 cm snega, pršič.
Sokolski dom in Rjavica koča: —8, sneži, 30 cm pršica na 15 podlage.
Sv. Trije Kraji 1191 m: —9, zelo oblačno, 25 cm pršica na 10 podlage.
Sv. Lovrenca na Pohorju 483 m: —12, zelo oblačno, 17 cm pršica na 12 podlage.
Koča na Pesku 1832 m: —13, sneži, 35 cm pršica na 20 podlage.
Ribnica na Pohorju 715 m: —12, 30 cm pršica na 12 podlage.
Senjorjev dom 1822 m: zelo oblačno, 30 cm pršica na 20 podlage.
Rimski vrelci 530 m: —10, zelo oblačno, 26 cm pršica na 10 podlage.

Peca 1651 m: —6, zelo oblačno, 40 cm pršica na 50 podlage.
Koča pod Kono 1377 m: sneži, 45 cm pršica na 50 podlage.
18. januarja, 1940
Logarska dolina: —4, sneži, 25 cm pršica na 25 podlage.

KONTAKT

— To le čudovito, da ima Jože vselej nado, kadar ga ima Slavko.
— To ni nič čudnega, saj hodita oba z enim in istim dekletom.

DANDANES

— Gospod ravnatelj, če mi daste svojo hčer za ženo, jo bom nosil na rokah.
— Kako neki?
— Morate mi prej pomagati na nogo.

DNEVNE VESTI

— Smrt Principovega očeta. V Bosanskem Gradovu je včeraj umrl Peter Princip, oče narodnega junaka in mučenika Gavrila Principa. Star je bil 69 let. Principova rodnina izvira iz črnogorskega Gradova. Preselila se je pred 300 leti v Dalmacijo, odtod pa v Bosansko Gradovo.

— Anketi o minimalnih mezarjih. V Beogradu je bila sklicana za 23. januarja anketa o vprašanju osnovne minimalne mezarne površine pri podražnih mezarjih. Anketa se predlagala delavskim zbornicam in zvezi z naraščanjem dragotinje. Se-aj je ta anketa odložena in še ni oločeno kdaj bo sklicana.

— Kako je s podražitvijo papirja. Kartel papirne in prodajne pisarne je sklenil prodajati papirja zaradi podražitve surovin in sicer 50 do 90 paj pri kilogramu. Ta sklep je pa trgovinsko ministrstvo suspendiralo in je o podražitvi razpravljalo odbor za kartele v trgovinskem ministru. Sedaj je odbor to vprašanje proučil ter sklenil, da se ukine suspendacija glede novih cen. Papir bo torej vseeno podražen.

— Banke so zahtevale povznanje obrestne mere. Zastopniki organizacij naših bank so nedavno zahtevali pri Narodni banki naj bi predlagala pristojnim ministrstvom povečanje maksimalne obrestne mere, ki je sedaj 10%. Po zahtevah bankovnikov naj bi se obrestna mera povečala od 10 na 12 odstotkov. Narodna banka proučuje ta predlog.

— Kako smo zaljubljeni v premog? Lani je bila naša produkcija premoga znatno večja kakor predlanski. V prvih 11 mesecih lanskega leta je znašala produkcija ravnega premoga 4.326.839 ton proti 4.074.374 v enakem razdobju predlanskega. Razen tega je bilo lani v 11 mesecih nakopane 1.179.495 ton lignita, med tem ko ga je bilo v enakem razdobju predlanskega 1.143.425 ton. Skupna produkcija premoga je torej lani znašala 5.506.334 ton, predlanskega pa 5.217.799 ton. K temu bi bilo treba še prišteti produkcijo premoga v decembru, a podatki se niso zbrali računamo pa lahko, da je bila produkcija premoga lani za okrog 300.000 ton večja kakor predlanskega. Produkcija se je povečala predvsem zaradi tega, ker je bil zmanjšani uvoz premoga v zadnjih mesecih, ko se je začela evropska vojna. Uvoz je pa bil znatno manjši že poleti. Razen tega smo začeli jeseni izvažati večje količine premoga. Izvoz je znašal oktobra samo 4.005 ton, novembra pa že 28.867 ton. Zadnje čase je čim dalje večje porabljeno premoga v naših večjih mestih predvsem v Beogradu. Sarajevu in Splitu a včeraj smo poročali tudi, da je prav občutno tudi v Zagrebu. Po zadnjih iz gospodarskih krogov je pomanjkanje nastopilo v veliki meri zaradi tega, ker železni ca nima dovolj vagonov za prevoz premoga. Premoga je pa sicer dovolj v skladiščih.

— Odslek za tisk in sporočila ustanovljen pri Orodjenju uradu za zavarovanje delavcev. Namen tega odsleka je, da vodi propagando delavskega zavarovanja s tem, da daje vesti in navodila članstvu v mesečniku »Radniško osiguranje« ter da vzdržuje stalne zveze z dnevnim tiskom.

— Silni snežni meteži po državi. Še mnogo bolj kakor v Slovenji sneži v južnih pokrajinah države, najbolj v Bosni. Iz Banjaluke poročajo, da je v nekaterih mestih zapadlo že nad 3 m snega. Zaradi velikih zametov je povsem ustavljen promet. V vasi so se priklatile cele črede volkov in zato so kmetje zaprosili banko upravo da jim dovoli prost lov. Debel sneg je zapadel tudi v dalmatinskem Zagorju, v Splitu, je pa deževal v vsej Dalmaciji razen v južnih krajih je postalo zonet občutno hladno.

— Velika škoda zaradi mraza v Dalmaciji. Zjadnje dni je mraz povzročil posebno veliko škodo v Splitu in okolici, kjer vrtarji goje zadnja leta posebno mnogo cvetja. Iz Splita poročajo, da so uničeni vsi nasadi cvetja, celo oni, ki so bili pokriti. Veliko škodo so utrpeli tudi vrtarji v okolici Splita in na bližnjih otokih. Uničena je vsa cvetjača, zelje in zimске solate pa do 70%. Prav tako je velika škoda na zgodnjih povrtnini, ki je mnogo uvažamo tudi v Ljubljani. Zato je treba pričakovati občutno podražitev.

— Stavbna delavnost v Beogradu lani. Lani je bilo v Beogradu sezidanih 575 poslopij, ki vsebujejo 3222 stanovanj ali 24.919 prostorov. V stavbna dela je bilo investirano 294.413.627 din. Po vojni je bilo sezidano v Beogradu 7971 poslopij v vrednost 4.099.212.594 din.

— Začetek cestnih del Split-Sarajevo. Ekspozitura banske uprave v Splitu je razpisala licitacijo za cestna dela na prvem odseku velike avtomobilske ceste Split-Sarajevo. Cesta bo dolga 235 km in široka 8 m. Proračunska vsota za prvi odsek znaša 5.300.000 din. Delati nameravajo začeti, čim bodo dela oddana.

— Umri zaradi opeklin. Včeraj so prišli v ljubljansko bolnišnico 16 mesecev starega sinčka delavke iz Zagorja ob Savi, Marjana Petelina. Otrok se je doma v kuhinji sukal okrog škafa, v katerem je bil krog. Na mokrih tleh je pa otroku nenadoma spodrsnilo in je padel v škaf. Pri tem je dobil tako silne opekline po životu da je takoj po prenosu v bolnišnico umrl.

— Nesreče. Dvajsetletni posestnikov sin Anton Osočnik iz Slivne je včeraj potiral v gozdu drevesa. Pri delu se je zrušila nani težka bukev in ga poškodovala po vsem životu. — Zidar France Šuštar iz Podgorice pri Dobropoljah je, prišedši z dela domov padel doma v veži tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v ramli. — Petdesetletno delavko Marijo Kermavner z Ježice je včeraj na vasi popadel pes in jo ugriznil v desno nogo. — V bolnišnico so prinesli tudi mestno ubogo Paskvalino Utšek stannitko na Emonski cesti, ki je padla doma po stopnicah in si zlomila levo roko.

— Vreme. Vremenska napoved pravi da bo mesleto v večernem oblačno vreme. Občuten mraz, tu in tam bo malo snežilo. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru, Beogradu in Sarajevu, deževalo pa na Visu, Splitu, Kumhoro Rabu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila v Dubrovniku in Kumhoro 13 na Rabu 10, v Splitu 9 na Visu 6, v Beogradu -3, v Ljubljani -8,1 v Mariboru -10, v Sarajevu -10,5, v Zagrebu -11. Davi je kaval barometer v Ljubljani 757,9, temperatura je znašala -11,2, na aerodromu -13,7 C.

Iz Ljubljane

— Edo Deržaj - alpski slikar - razstavlja. V nedeljo 21. t. m. odpre v razstavnem paviljonu razstavo svojih olj,

akvarelov in grafike priznani alpski slikar Edo Deržaj. Preteklo leto je z velikim uspehom razstavljal v Ljubljani. Vki, ki lju bite dobro sliko se potrudijo v nedeljo 21. januarja ob pol 11. v toplo zakurjeni Jakopčev paviljon, kjer bo otvoril slikar svojo letošnjo razstavo. Razstava so odprta od 21. januarja do 4. februarja.

—lj Nov grob. Umrla je davi v Ljubljani po dobi mučni bolezni mesarica in posestnica ga. Julija Krušič roj. Kanc. Pokopnica je bila splošno znana in priljubljena. Za njo žaluje sin Ivan, snaha in dva vnuka. Pogreb bo v nedeljo zpred nise žalosti Bezenkova ulica 10. Moste v družinsko grobnico k Sv. Križu. Pokopnici blag spomin, preostalih naše iskreno sožalje.

—lj Umrla je včeraj v starosti 64 let Marija Ljubič, vdova po mag. stratsnem oficijalu. Pokojna je bila zelo popularna v Ljubljani še iz časa, ko je bila v službi pri Jos pu Turku kot posredovalka za loterijo. Pogreb bo jutri ob 16. izpred mrtvasnice Zavetišča Sv. Jozefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

—lj Koncert Ljubljanske filharmonije, ki je bil napovedan za petek 26. t. m. z dirigentom G. Baranovičem, bo meseca februarja. Vzrok preložitve je zaposlenost orkestra v operi, kjer pripravljajo za konec januarja več premier. Preložitve je bila izvršena sporazumno med predsedstvom filharmonije in opernim vodstvom.

—lj Polno smeja in zabave je zopet pri Sentjakobčanih ki so skrbno pripravili Nušičevo duhovito veseligrro »Uje« (Udruženje jugoslov emancipiranih žen). Igra je dosegla velik uspeh in so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane. Ponovitev te izvrstne veseligrro bo jutri v soboto 20. in v nedeljo 21. t. m. ob 20.15. Ker ni dobilo niti pri zadnji predstavi mnogo ljudi vstopnic, jih kupite že v predprodaji, da se izognete navali pri večerni blagajni. Predprodaja vstopnic bo jutri in v nedeljo od 10. do 12. in od 15. do 17. ter eno uro pred začetkom.

Specialist za zobne in ustne bolezni

Dr. ČERČEK
zopet redno ordinira
Gajeva ulica 10 — Telefon 44-33

—lj Podpornemu društvu za gluho in mlado je daroval g. dr. Anton Rogina predsednik apel. sod. v p. v spomin na pokojnega prijatelja dr. Otona Papeža znesek 100 din, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Dva kokošarja pod ključem V teku tednov sta ukradla 89 kokoši

Ljubljana, 19. januarja

Včeraj dopoldne je naenkrat postalo na živilskem trgu izredno živahno. Prodajalce kakor kupovalke so stegovali vratove, kajti stražnik je lovil kurjake tatu. In ga je tudi prijel. 16letnega mladenčca Ivana, ki je držal v roki vrečo, v kateri je malo prej prinesel neke branjevki pet kokoši. Jazez je moral s stražnikom na policijsko upravo, med branjevkami pa je zavreščalo.

»Ha, zato je Neža lahko prodajala po taldi cenil... In: »Zato Rozi ni nikoli zmanjkalo blaga, ki ga je povrh vsega še lahko prodajala ceneje!... No če ima človek takele dobavitelje, potem že gre.«

Branjevke so že delj časa sušljale, da nekatere izmed kokošaric in jajčaric prodajajo kokoši sumljivega izvora. Takim razgovorom je prisluskoval tudi službojuči stražnik, ki je postal že pred dnevi pozoren na mladenčca fanta, sukačjega se stalno okrog branjevk zlasti v zgodnjih jutrnjih urah. Ko se je uveril, da gre za pravega tatu, se je odločil, da ga prime in razšče, kaj je na stvari. Kakor hitro je prišel Jazez v spremstvu stražnika na policijo, so se mu vrle solze in je brez obotavljanja po pravici povedal, da je kradel kokoši že vso zimo. Bl pa ni sam, marveč je imel pri tem poslu tovariša. Jazez, ki je bil do nedavnega zaposlen kot raznašalec kruha pri nekem pekovskem mostru na Viču, je doma z Iga. Z Viča je šel večkrat pogledat v domačo vas kjer se je sprijaznil z 18letnim Lotzetom M., s katerim sta skovala načrt, kako bi prišla do denarja. Lotze je prijateljstvo privedel do denarja. Lotze je prijateljstvo privedel do denarja. Lotze je prijateljstvo privedel do denarja.

Po zaslišanju so oba mlada grešnika, ki sta policiji znana že od prej, fotografirali. Ko sta se sukala pred aparatom, sta se oba lepo naravnala, si pogledila obkolo in gjej, se tedaj je trčalo od obeh kurje perje. ki se je pričelo obkole v borbi z živo živaljo po hlevih in kokošnjakih.

Lani 261.175 potnikov preko severne meje Največ je bilo Nemcev, potem Jugoslovani in Bolgarov Lanski obmejni promet večji kakor predlanski!

Maribor, 18. januarja

Tujski promet, ki se je v zadnjih letih tako lepo razvil, je skoro popolnoma ustavljen. Vlak, ki prihaja iz onstran meje, so skoro popolnoma prazni. Nihče ne potuje več zaradi zabave in tudi tisti, ki bi to radi storili, ne morejo potovati, ker ne dobiijo zadevnega dovoljenja. To se opazna zlasti od nekaterim prometom s sosedno Nemčijo, od koder je prišlo v Maribor v normalnih časih lepo število tujcev.

Značilno za sečenje čase je tudi, da potujejo preko naše severne meje to je preko Maribora, Dravograda, Gornje Radgoe in št. 11a največ naši državljani. Zadevna statistika za mesec december nam pravi, da je dopotovalo iz Nemčije preko obmejnih postojank na naši severni meji v našo državo 7617 Jugoslovani, in sicer 4113 letnikov in 3504 žensk. Dopotovalo pa je v istem razdobju 984 Jugoslovani in sicer 517 moških in 447 žensk. V mesecu decembru je načelje dopotovalo preko severne meje v našo državo 1650 Nemcev (963 moških in 687 žensk), dopotovalo pa 1622 Nemcev (929 moških in 693 žensk). Načelje so prišli v decembru v našo državo 3 Američani, 3 Angleži, 2 Turke, 2 Slovake, 30 Čehov, 10 Poljakov 45 Italijanov, 3 Mačar, 16 Rumunov, 1436 Bolgarov ter 19 pripadnikov drugih držav.

PREMIERA! FILM LUBEZNI IN ODPUSCANJA. — KRIZA MODER- NEGA, SODOBNEGA ZAKONA EWALD BALSER - LIL DAGOVER - VIKTOR STAAL

—lj Vsač došeti Ljubljancem Primorec. »Statistični letopis mesta Ljubljane« za l. 1938 nam kaže, da je bilo izmed ljubljanskih prebivalcev v Italiji rojenih celo 11,3%. Iz tega je razvidno, da je vsak deseti Ljubljanečan po rodu s Primorskega.

—lj Še vedno neodločene ceste. Kakor drugod po predmestju tudi se včeraj niso bile očistene snega ceste in ulice v Rožni dolini in na Viču. Po Večni poti je bila izhojena ozka gaz le do Habjanovega ribnika, dočim od posestva vrtnarja Herzmanškega dalje Večna pot sploha n. uporabljiva, ker je popolnoma zasnežena.

—lj Izsledena zaloga nakradenega blaga. Nedavno so v Gosposki ulici aretirali nevarnega tatu in vlomilca v podstrešja Viktorja Rebolja. Rebolj se je že zvečer skril v podstrešje hiše, kjer je pripravil veliko raznega blaga, ki ga je nameraval odnesti naslednje jutro, naslednje jutro pa ga je zalotil hišnik, ki je našel v podstrešju tudi njegovo legitimacijo. Rebolj je bil aretirani, priznal pa je samo to tatvino. Policija mu seveda ni hotela verjeti, da je vlomil le v Gosposki ulci, in je sedaj izsledila v nekem skrivališču celo zalogo nakradenega blaga, ki ga je spravi aretirani Rebolj Blago izvira iz vlomov v podstrešja raznih ljubljanskih hiš, največ pa je bilo ukradenega v Zrinjskega ulici 5. Vse nakradeno blago kredstavlja vrednost več tisočakov.

—lj Tatovi na ulah. Te dni so tatovi v dopoldansk h urah obkaleli go. 2. M. so progo železniskega uradnika v Ljubljani, stanujoč v Goriški ulici 29. Tatovom so bile gotovo dobro znane domače razmere ter so tudi vedeli da razen gospodinje ni nikogar doma, sicer se ne bi upali priti podnevi. Ker je stanovanje v prtiliču, se je neznanec spružil skozi okno v sobo, med tem ko je drugi stal na straži, kakor pripovedujejo ljudje. Gospodinja se je medtem časom mudila v kuhinji. Ker je tat to dobro vedel, se je priplazil do kuhinjskih vrat in jih nesilno zaklenil, misleč, da bo nemoteno opravil svoje delo; s svojim ropotom pa je zbudil pozornost gospodinje. Ker so bila vrata od kuhinje zaklenjena, je gospa odprla okno in s klicanjem obvestila sosedo, da so tatovi v hiši. Bližnjice se je tat tega tako prestrašil, da jo je ubral po najkrajši poti skozi okno brez plena. Pri preiskavi so ugotovili, da lastnika ne trpita nobene škode. Za tatovoma pa ni sledu.

—lj Sportni klub Reka na Viču vjudno vabi na maskarado, ki bo v soboto 20. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu na Viču. 34—n

Po ovinkih k sreči

KINO MATICA — TEL. 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri

Vražji študentje

Vesele in žalostne ure iz življenja današnjih študentov so prikazane v tem filmu tako sijajno in zabavno, da se pri tej izborni filmski komediji do solz nasmeje vsak človek, ki je kdaj prestopil šolski prag in se spomni svojih lastnih dijaških let, najlepše dobe življenja! Najboljši češki igralci — Predstave ob 16., 19. in 21. uri — KINO UNION, tel. 22-21

SAMO SE DANES ob 16., 19. in 21. uri duhovita francoska filmska opera: Jean Lumiere, Yvette Lebon, Jaqueline Pacaud, Saturnin Fabre POLNOČNI PEVEC KINO SLOGA — Telefon 27-30

žensk. Na drugem mestu so Jugoslovani, ki jih je bilo skupno 90.320, in sicer 53.914 moških in 36.406 žensk. Potem pridejo Čehi in sicer 10.156, od teh 6145 moških in 4011 žensk. Sledijo Bolgari, ki jih je bilo 3913 (3758 moških in 173 žensk), nato Italijani in sicer 1741 (1089 moških in 642 žensk). Poljakov je potovalo preko naše severne meje 458 (306 moških in 152 žensk), švica je bila zastopana s 782 osebam (469 moških in 313 žensk). Madžarov je bilo 514 (344 moških in 197 žensk). Rumunov 351 (247 moških in 105 žensk). Angležev 279 (189 moških in 90 žensk). Slovkov 752 (507 moških in 245 žensk). Francozoov 164 (95 moških in 69 žensk), nadalje 42 Turkov (35 moških in 7 žensk), 11 Rusov (8 moških in 3 ženske), ter 683 podanikov drugih držav.

Z Jesenic

— Huda borba za vsakdanji kruh. Ker je z nastopom zime stavbno gibanje skoraj popolnoma zamrlo, prihaja v revir vsak dan večje število brezposelnih delavcev od blizu in daleč za delom in zaslužkom. Pri KID je bilo v zadnjih mesecih sprejetih v službo večje število delavcev in sicer v prvi vrsti sinovi dolgoletnih delavcev in onih ki so bili pred dobim letom zaradi pomanjkanja dela reducirani. Sprejetih je bilo tudi precej profesoristov iz drugih krajev za razna časna konstrukcijska dela tako da je delavski stalež sedaj menda poln. Na Jesenicah in na Javorniku pa je kljub temu še mnogo nameštenskih in delavskih sinov, ki že dolgo čakajo na zaposlitev. Isto velja tudi za dekleta, ki so absolvirala meštanske šole, trgovske tečaje in katerih starši so že dolga desetletja zaposleni pri podjetju. Iz tega je razvidno, da je na Jesenicah silno težko dobiti zaposlitev. V tem pogledu ne bo nikdar bolje, ker ena sama industrija ne more zaposliti vseh brezposelnih in onih, ki silijo iz kmečkih donov. V industrijski revir. To zgovorno dokazuje, da je Slovenija v poljedelskem pogledu zelo pasivna pokrajina, ki brez industrije skoraj ne more živeti.

Loški sadjarji na delu

Skofja Loka 14. jan.

Čeprav loški sadjarji lani niso priredili razstave ali sejma, je bilo vendarle njihovo delo prav uspešno. Loški sadjarji pa se niso samo iz Skofje Loke, marveč tudi iz okolice, tako da šteje podružnica nič manj kot 72 članov. Davi ob 10. je imela podružnica SVD v ljudski šoli letno skupščino, ki je bila zelo lepo obiskana.

Podružnica je prirejala mesečne sestanke s predavanji, osmoval se je vrtnarski odsek, nanovo se je postavila sušilnica v Retečah, ki je plod dela reteških sadjarjev, SVD ima preizkušene sadjarskega pomočnika, g. Petra Krejla. Vsa pozornost se je posvečala skropljenju delo se je za organizacijo gospodarskega sadjarstva v vsem loškem srezu. Prirejale so se eskurzije izd. SVD ustanavlja svojo strokovno knjižnico.

Letos je dokaj upanja, da dobi Sv Duh svojo samostojno podružnico, s čimer bi dobil loški okraj poleg onih v Retečah in v Zabnici že tretjo postojanko SVD v posredni bližini mesta.

V želji, da bi bilo delo podružnice v bodoče še uspešnejše, se je odbor skoro popolnoma reorganiziral. Za predsednika so izvolili vrtnarja iz Skofje Loke g. Ivana Tavčarja, za podpredsednika g. Ivana Demšarja, v odboru pa so g. g. Dolinar Valentin, Sovre Karel, Karlin Gasper, Logonder Franc, Oblak Lovro in Kajzer Peter.

Podružnica je prejela častno diploma na razstavi v Mariboru.

»Napredek« Ljubljanskega tramvaja

Prejeli smo:

Pred kratkim sem čital v dnevnih listih članek o napredku ljubljanskega tramvaja. Članek me je prepričal, da pisec ni vestransko poučen o tem »napredku«, posebnosti pa ne o načinu najpreprostejše dolžnosti do potnikov, ki morajo uporabljati ljubljanski tramvaj.

Potniki, med njimi predvsem šoloobvezni otroci, so vsak dan izpostavljeni prevozu, ki je vse prej podoben prevozu blaga ali živine kakor pa ljudj, čeprav Maloželezniški družbi za to »ugodje« posteno plačujejo.

Posebno poglavje je vožnja na šentviški progi. Uprava Maloželezniške družbe je namreč odredila za to progo najslabše vozove z najmanjšo brzino, brez kurjave ostroma s kurjavo, ki je sorodna nišli (kar stalno potrjuje toplotmer v vozovih), da se v najslabšem primeru pripelje iz št. Vida v Ljubljano v 30 do 35 minutah, če je vse v redu ali če gre vse po sreči, — medtem pa zmruj in zabavljaj. Ne vem, ali je to napredek v današnjem času, ko lahko prideš peš iz št. Vida v Ljubljano v eni uri ter si lahko prepičati, da se ne boš med tem časom prehladil in se ves čas tresel od mraza. Mučno in žalostno je za človeka, ko opazuje v vozu otroke in ženske, kako zmruzejo.

Ce upravi optatiški vozovi ne ustrezajo na proгах, ki so krajše, dvotirne (brez čakanja na križiščih), kjer se potniki pešje samo par postaj, ne vem, zakaj se je odločila, da jih je odredila za šentviško progo, kjer so še manjši primerni.

Svetujem tramvajski upravi, če se ji zdi to očitki prehud, neresni ali pre-

splošni, naj sama povpraša med občinstvom, kdo je zadovoljen in vesel napredka ljubljanskega tramvaja na šentviški progi; prepričan sem, da ne bo dobila niti 1% pritrilnih odgovorov. A. C.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20 uri

Petek, 19. januarja: ob 15. uri: Kozarec vode. Dijska predstava. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol
Sobota, 20. januarja: Tri komedije. Izven. Znizane cene
Nedelja, 21. januarja: ob 15. uri: Neopraščena ura. Izven. Znizane cene. Ob 20. uri: Profesor Klepec. Izven. Znizane cene

OPERA

Začetek ob 20 uri

Petek, 19. januarja: zaprt
Sobota, 20. januarja: Gorenjski slavček. Gostovanje Josipa Gostića. Izven
Nedelja, 21. januarja: ob 15. uri: Pri bellem konjčku. Izven. Znizane cene. Ob 20. uri: Figarova svatba. Izven. Znizane cene

Jutri zvečer bodo imeli v operi zopet ljubega gosta, ki bo v Foersterjevem »Gorenjskem slavčku« nastopil kot pristni gorenjski fant Franjo, naš zagrebški rojak Josip Gostić, ki je že pred leti z uspehom pel to partijo. Foersterjevo delo sicer nima visokih pretenzij opere velikega formata, zato pa je tem bolj priklupno in domače, po vsebini rahlo pobavarno z dobrodomno segavostjo, glasbeno pa naslonjeno na našo lepo narodno pesem. Režija je Zupanova. Dirigent: A. Neffat. Peli bodo razen Gostića še: Ribičeva, Spanova, Barbičeva, Anžlovar, Zupan, Modest Sanci, Dolinar in Orel. Predstava bo izven, cene znizane.

Iz Maribora

—Precejšnje zamude imajo zopet vlaki zaradi prenehanja nalaganja snega. Tako je prišel včerajšnji popoldanski brzi vlak iz Ljubljane v Maribor s 55 minutno zamudo. Tudi drugi vlaki so imeli občutne zamude.

— Bolgari se vračajo v domovino. Po noči je prišel v Maribor poseben vlak bolgarskih delavcev, ki so bili zaposleni v Nemčiji. Po opravljenih formalnostih na naši meji je bil poseben vlak, v katerem potuje 705 Bolgarov, odpravljen proti Beogradu. Preko Maribora pa je potovalo s posebnim vlakom v Nemčijo 318 industrijskih delavcev iz Bolgarije, ki bodo zaposleni v raznih nemških industrijskih obratih.

— Poskusen samomor. V Stritarjevi ulici 5 se je obesila 36letna zasebnica Marija S.; vrv pa je bila preslaba in se je odrgala. Marijo S. so našli nezvestno. Prepeljali so jo v bolnico.

— Podjeten kavarniški tat prijel. V zadnjem času se je pojavljval v mariborskih kavarnah in raznih lokalih podjeten tat, ki je s avtomatnimi kučji odpiral omarioce natakarnih in njih predale ter jim kradel denar, nekaterim celo do 1.200 din. Včeraj pa so ga prijeli. Bil je to Janko B., ki je »vse priznal. Denar je zapravil v družbi malopridnih.

— Razne vesti. Na cesti v bližini Zg. Jakobskega dela je neznanec navallil na 45letnega vinčarja Josipa Tajmmana ter ga z nekaj trdim predmetom s tako silo udaril po glavi, da se je Tajmman zgrudil na tla in obkalel. Tajmmana so prepeljali v mariborsko bolnico, za napadalcem poizvedujejo orožniki. — V Benkovi prodajalni na Glavnem trgu se je po nesrečnem naključju sunil z nočem v desno steno 19letni mesarski pomočnik Rudolf Krajnc, ki se zdravi v bolni ci. — Iz hodnika Zdravstvenega doma v Korosčevi ulici je izginilo naredniku vodniku vojne muzike Adolfu Koletniku par galoš in rokavice. — Iz čakalnice nekega zdravstva je zlikovec ukradel soferju Francu Amonu iz Seince ob Dravi denarnico, v kateri je bilo okoli 70 din gotovine. Silna usoda je doletela delavca Rudolfa Hohneca iz Loške ulice 2, ki mu je izginila iz čakalnice nekega zobozdravnika ključ in rokavice. — Nove žrtve poliedice. Pri padcu na poledenelih tleh si je zlomila nogo 35letna učiteljica Adela Meesemel, stanujoča v Gili-Metodovi ulici. Desnoco si je zlomil pri padcu 17letni posestnik sin Anton Šori, 5letni Anton Konjček iz Zrkoceev pa si je tudi pri padcu na poledenelih tleh zlomil desnico. Vsi se zdravijo v mariborski bolnici, kamor so prepeljali tudi 40letnega delavca Franca Ferka iz Ribiškega sela, ki si je pri lomljenju ledu zlomil levico. — Mariborsko vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nekoliko vetrovno in pretežno oblačno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura —10,1, davi ob 7. pa je bilo -10,5. Višina snega 27 cm.

Kaj je z barakami v Šiški

Pojasnilo načelnstva stanovanjske zadruga „Mali dom“

Načelnstvo stanovanjske zadruga z o. j. „Mali dom“ nam je glede na notico v našem listu z dne 12. t. m. št. 9 pod naslovom »Kaj je z barakami v Šiški« poslalo naslednje pojasnilo:

»Ni res, da bi bili morali člani zadruga poslati v Beograd po 5 do 10 tisoč din za barake, res pa je, da je ministrstvo za socialno politiko odstopilo te objekte kot protivrednost za preko 400.000 din in da bi se moral ta znesek plačati kot odškodnina bivšim lastnikom zemljišča, ali pa ga postaviti v prejšnje stanje Z odkupom tega zemljišča po zadrugi pa je prišla ta terjatev v last zadruga.

Stanovalec v teh objektih so člani zadruga in so v času obstoja zadruga od 1. 1925 do danes odkupili in točno plačali že nad 30.000 kvadr. m zemljišča. Poleg tega je zadruga stanovanjske objekte renovala, kar je obremenilo člane s precejšnjimi izdatki. Za to pa so stanovanja primerna in najbrže bolj higienska kakor marsikatero v kleti ali pa v starih hišah sredi mesta. Za ta stanovanja plača zadruga nad 10.000 din davka na leto.

Pred leti je zadruga zaprosila za regulacijski načrt svojega zemljišča, ker je nameravala parcelirati in zidati za člane hiše, mestno poglavarstvo pa je odgovorilo, da je ta prostor rezerviran za javne zgradbe. Ker je bil s tem sklepom mestnega poglavarstva prekrščen načrt zadruga, da bi postavila skupno malih hiš, je pričela uprava zadruga razmišljati o gradnji lastnega zadruga doma, v katerem bi bilo oredistribuirano članom zavetje. Gradnja bo zadruga pričela, čim se bodo zboljšale razmere na denarnem trgu.

Pisec članka se boji za zdravje stanovalec v zadrugi stanovanjih, zaradi tega pač lahko mirno spi. Vsak član ima po dve sobi, nekateri tudi po tri ali štiri. Vsaka soba je velika 5,75 x 6 m, kuhinja na 3 x 6 m. Aneleško stranišče je za vsako stranko posebej in obstojajo tudi vse druge pritlik-

ne. Vrtov imajo, kolikor rabijo. Razen štirih objektov so vsi priključeni na kanalizacijo. Da so stanovanjski objekti zadruga »Mali dom« in »Skupni dom« v Šiški izmed vseh v Ljubljani v najboljšem stanju in higijenski, je priznalo že statistično poročilo v »Slov. Narodu« dne 9. jan. 1940. šte. 6.

L. 1939 so si organi mestnega fizikata in tudi sam šef dr. Rus ogledali h'ev k ga pisec navaja, niso pa ugotovili takšnih nedostatkov, da bi bili to prepovedali. Res pa je, da je skupščina zadruga že l. 1939 odobrila nov hišni red, s katerim se prepušča od 1. aprila 1940 vsem stanovalecem reja večjih živali, namreč kriz in prašičev, da se prepreči vsaka krizozna sosedov.

Iz članka anonimnega pisca, ki ga je objavil v »Slov. Narodu«, se jasno vidi, da je njemu malo mar ugled mesta kakor tudi blagor in zdravje članov zadruga, temveč sta ga k temu vodila egoizem in želja, da bi škodoval ugledu zadruga. Vsi člani zadruga, ki so samo nižji držav. uslužbenci, upokojenci ter vdove z mesečno plačo oziroma pokojnino od 400 do 1.500 din, so zadovoljni z zadrugo in bodo še naprej delali z združenimi močmi zanj, zavedajoč se, da jim je obstoj in boljši položaj v teku časa mogoče samo v zadrugi sodelovanju.

Da pa so bili člani različnega mnenja in so se večkrat pojavljala nesoglasja, je pač samo po sebi razumljivo, saj niti dva človeka nista istih naziranj, ker vsak misli, da ima prav.

Upamo da je načelnstvo zadruga podalo javnosti jasno sliko o stanju in razmerah v zadrugi »Mali dom«. Skrbelo bo tudi še naprej, da ne bo povoda za pritžbe, ki bi temeljele na resni podlagi. Na zahrbne napade iz škodoželjnosti pa se bo znalo šteti ter bo s povzročitelji teh obnačanj po zakonitem potu. Odbor.

merstein, za poveljnika Ivan Jazbec, za namestnika poveljnika Josip Klanšek, za tajnika Martin Peplnak, za blagajnika Ivan Strniša, za orodjarja pa Leopold Debelak. V odbor sta vstopila Stefan Koren in Alojzij Lindič, v nadzorni odbor Franc Podlesnik, Marcel Podlesnik, Ivan Bevk, Viktor Vrankar in Plevl. Na novo sta bila prispejena člana Leopold Debelak in Iv. Zahradnik. Spomladi bo priredila četa efektno loterijo, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo novega sanitetnega avtomobila.

Iz Celja

— **Ljudsko vseučilišče.** V risalnici meščanske šole bo predaval v ponedeljek 22. t. m. ob 20. urah Fran Premrl, univerzitetni asistent v Ljubljani, o temi »Nafta, svetovna vrela«. Opozorjamo na to zanimivo predavanje, ki je danes še prav posebno aktualno.

— **Zaradi bolezni je hotel v smrt.** V sredo popoldne si je 81-letni kočar Anton Matjašič, ki stanuje na Cesti na Dobrovo v Novi vasi pri Celju, v svoji kuhinji zadil zarjavel kuhinjski nož deset centimetrov globoko v prsi. Prepeljali so ga takoj v bolnico. Matjašič je bil že dve leti bolan. To ga je gnalo v obup.

— **Smuško tekmo za sokolsko dečo** bo priredilo Sokolsko društvo Celje-matica v nedeljo 21. t. m. ob 13.30 na hribu sv. Jožefa. Tekmo bo vodil maršalski vadiatelj zbor. Ker je te dni zaparilo dovoli snega, bo smuka ugodna in bodo gotovo doseženi prav lepi rezultati.

— **Nesreča ne počiva.** V Rogoški Slatini je 13-letna dninarjeva hčerka Regina

Baumgartnerjeva padla pri sankanju in si zlomila levo nogo nad gležnjem. V torek je konj brcnil 48-letnega posestnika Antona Sinkoviča in mu zlomil desno nogo. V torek je padel 32-letni orožnik Borivoj Navotič iz Sevnice pri smučanju ter se poškodoval po glavi in si zlomil levo ključnico. V Laškem si je 61letna gospodinja Helena Premšakova pri padcu zlomila desno nogo v gležnju. Ponesrečence so oddali v celjsko bolnico.

— **Umrl je** v sredo v Medlogu pri Celju 84-letni preužitkar Martin Cvirn.

— **Gradbena delavnost.** V mestni občini celjski so lani zgradili 56 novih stanovanjskih in 17 nestanovanjskih zgradb, skupaj torej 73. Od teh je bilo kolavdiranih 52. Skupni stroški za nove stanovanjske zgradbe so znašali lani 5.315.000 din, za nestanovanjske pa 2.520.000 d. n. skupaj torej 7.835.000 din. Za novo stanovanjsko poslopje Pokojniškega zavoda na Krekovi cesti so izdali 1.800.000 din, za ostale nove stanovanjske zgradbe pa samo 3 in pol milijona dinarjev. Novih pritličnih stanovanjskih hiš so lani zgradili 38, enonadstropnih 10, dvonadstropnih dvoje, trnadstropno pa eno. Lani je bilo prenaterejenih 69 zgradb, od teh 5 nadzidanih, 5 prezidanih, 13 nadzidanih, na 11 pa so bila zgrajena podstrešja. Teh 69 zgradb obsega 13 enosobnih, 46 dvosobnih, 15 trisobnih, 5 štiri- in večsobnih ter 24 podstrešnih stanovanj, skupno 103 stanovanj z 224 sobami. Na novo zgrajenih je bilo 22 tovarnih skladišč, 30 trgovskih in obrtnih delavnic, 27 skladišč in 21 drugih prostorov, skupno 90. Kmečkih gospodarskih prostorov je bilo lani zgrajenih 24, kopalnic 24, stranšč na vodno izplakovanje pa 62. Število prebival-

stva Celja se letno zviša za okrog 1000 oseb, med temi je okrog 600 oseb z dežele, ki dobijo zaposlitev v celjskih tovarnah. Gradbena delavnost v Celju je mnogo premajhna, da bi mogla zadostiti stanovanjskim potrebam. V Celju in okolici zlasti primanjkuje primernih malih stanovanj. Predvsem primanjkuje v Celju stanovanj za delavce, pa tudi za nameščence. Treba bo pokreniti obsežno socialno akcijo, da se stanovanjska miselja v Celju kolikor mogoče omili odnosno sčasoma odpravi.

— **Sokol Celje-matica.** Društveni prosvetni odbor bo v ponedeljek priredil debatno večerjo za članstvo. Prvi debatni večer bo v sredo 24. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Dasi ti večeri ne bodo obvezni, vendar vabimo brate in sestre, da se prvega večera udeležijo v večjem številu, ker bo udeležba merilo zanimanja članstva za prireditve te vrste. Razprava bo trajala približno eno uro. Prosvetni odbor je določil razpravo o medsebojnem pozdravljanju, nagovarjanju in vedenju, ki jo bo vodil br. dr. Farkaš. V načrtu je še druga snov, s katero bodo poedini člani prosvetnega odbora seznanili članstvo in jo obdelali z njim v debatnih večerih. Tak način je najpriladnejši, da temeljito proučimo načela in ustroj naše organizacije in da se tudi medsebojno spoznavamo in ostanemo v ožjih stikih.

SAMO PO SEBI RAZUMLJIVO

Grofica de Grolie je umrla 85 let stara. Svojo zadnjo spoved si je skrajšala tako: Velicari, bila sem mlada in lepa. Vse drugo si lahko mislite sami.

Z Zidanega mesta

— **Kolesarje in voznike obveščamo,** da morajo prijaviti do 31. januarja pri občinski upravi svoja vozila. Prijavna taksa za avtomobile in avtobuse je 100 din, za motorna kolesa 50 din, za fajakarske in polfajakarske vozove 25 din, za kolesa pa 5 din. Poleg tega se mora plačati s prijavo davščina za državni cestni sklad, ki znaša za potniške avtomobile 200 din, za motorna vozila s prikolico 75 din, za motorna vozila brez prikolice in fajakarske ter polfajakarske vozove 50 din, za bicikle na 10 din. Prijavi je priložiti prometno knjižico. Lastniki motornih vozil, fajakarskih voz in koles morajo v roku 15 dni prijaviti po občini ali neposredno pri sreskemu načelnstvu v Laškem vsako spremembo vozila (prodajo in nakup itd.). Proti onim, ki ne bodo do 31. januarja prijavili svojih vozil v registracijo in plačali predpisane davščine, se bo uvedlo kazensko postopanje.

Iz Zagorja

— **Smrt** je v kratkem nekisla kar tri stare žene. Najstarejša Marija Seljakova, po domače Drnganka iz Sp. Zavrin je dočakala skoro 93 let. Vso betežno in že dalje časa slepo mamico je rešila usmiljena smrt dolgega trpljenja. Istega dne je umrla v Toplicah 76letna vdova no rudarju ga Ana Mrnuhova, rojena v Bukovju pri Koširju. Odsila je za sinom Jožetom, ki smo ga pokopali šele pred kratkim. Mnogo bridkosti je prešla, toda prenesla jih je tiho in pogumno. Svoje tri sinove, med njimi g. Lavoslava, trgovca v Toplicah, in Janeza, oba sta agila člana naše sokolske družine, je vzgojila v pravem narednem duhu. Bila je zvesta naročnica »Domovine« od njenega početka. Njena sosedka, 86 let stara vdova po rudarju Marija Medvečkova pa je umrla nekaj ur pred njo. Vse do poslednjega časa je bila izredno trdna in se ni ustrašila nobenega hišnega dela. Skrbno je vzgojila svoja dva sinova, ki sta upokojena državna uslužbenca. Ohranimo jim lep spomin, preostali pa na tople sočaje!

— **Delavsko-kmečka** nabavna in prodajna zadruga je odprla dve trgovini in sicer v Colničah v Jermanovi hiši, v Zagorju pa na Štepnovi v hiši g. V. Fliska. Obe trgovini sta začeli posloovati ob pričetku leta.

— **Učiteljska vest.** Na meščansko šolo je bila imenovana in je mesto že nastopila gđ. Ivanka Kobé.

— **Razglednico** starodavnega gradu Gamberka v bližini Zagorja, s katerim je povezan dober kos zgodovine zagorske doline, je izdalo v kaj okusni obliki tujkoprometno društvo. Dobiva se v večini naših trgovin. Krožek za zgodovino ima v načrtu zaizložbo še nekaterih razglednic.

— **200 dinarjev za kraljev spomenik.** ki ga bo letos ob svoji 50letnici postavilo naše sokolsko društvo je nakazalo Obrtno društvo na svojem občnem zboru, ki je bil pred kratkim v prostorih g. Renčiča v Toplicah. Zbor je vodil predsednik g. Jože Turk, ki je pozdravil navzočnega delegata zbornice za TOI svetnika g. Josipa Rebeke iz Ljubljane. Zborovalci so počastili spomin v preteklem letu umrlega dolgoletnega predsednika obrtno nadaljevalne šole Matije Peška in Marije Naradove. Vsa poročila so dokazala, da je uprava društva v dobrih rokah in da se članstvo zaveda svojih dolžnosti, ovečali so se skladi za onemogle obrtnike, za zgradbo obrtnega doma in za posmrtnine. Zbor se je izrekel neugodno o predlaganem zavarovanju. Na kraju je svetnik g. Rebek čestital društvu k vzornemu delu ter opozoril na razne težave, s katerimi se morajo boriti v mnogih primerih zastopniki obrtništva.

Iz Radeč

— **Odlikovanje zaslužnih gasilcev.** Na rojstni dan Nj. Vis. kraljeviča Tomislava bodo odlikovani za vestno, vztrajno in marljivo službovanje naslednji radečki gasilci: g. Franjo Collauti za zlato kolajno z vejico za 25letno službovanje, gg. Josip Klanšek in Konrad Brilej pa za bronasto kolajno za 10letnico njunega službovanja.

— **Prednustne zabave.** Dne 1. februarja bo priredila v prostorih hotela Juvantič na Zidanem mostu podružnica SPD vsakoletni planinski ples. Naslednji večer bo priredila prostovoljna gasilska četa Radeče v prostorih hotela Jadran v Radečah svoj vsakoletni plesni venček. Na pustno nedeljo bo sportni ples v istem prostoru, dočim bo godba »Savski val« priredila na pustni torek veliko maskarado v Sokolskem domu. Vmes bo tudi ples naših najmlajših plesalcev, ki sedaj po dvakrat na teden obiskujejo plesne vaje v »Jadrancu«.

— **Efektne loterije.** Snemali bo priredilo sokolsko društvo v Radečah efektne loterije za kritje stroškov novih parketnih tal v Sokolskem domu. Vse tozadevne priprave so že v teku. Delo sta prevzela podstarosta br. Robert Premereštein in br. Anton Kos. Šrečke bodo po 3 din. Glavni dobiček bo lep nov radioapar.

— **Občni zbor prostovoljne gasilske čete.** Te dni je bil v novem gasilskem domu občni zbor prostovoljne gasilske čete Radeče. Navzoča sta bila tudi predsednik mestne občine g. Josip Rozman in starešina župe g. Franjo Černe. Situacijsko poročilo je podal predsednik čete g. Robert Premereštein. Stari odbor je podal poročilo za leto 1939, ki ga je odobril odbor brez debate, starešina župe pa se je članom zahvalil za njihovo požrtvovalno delo. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Robert Pre-



S tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša preljubna nepozabna mama, stara mama, tačca, sestra, teta, gospa

Julija Krušič, roj. Kanc

mesarica in posestnica

Ki je po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, danes 19. t. m. ob 6. uri mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 21. t. m. izpred hiše žalosti, Bezenškova ulica 10 — Moste, v družinsko grobnico k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 22. t. m. ob 1/7. uri v cerkvi svete Družine v Mostah.

Globoko žalujejo:

IVAN — sin; SLAVA, roj. ŠARC — snaha; IVCEK, MATEVZEK — vnuka in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 4.— Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema upravo do 4. ure popoldne

MIZARKE STROJE

novi in rabljeni, nudim iz zaloge v Ljubljani, odvisno od takojšnje dobave iz tovarne. Zaloge si lahko brezobvezno ogledate. — Specialna trgovina strojev DOVŽAN IVAN, Ljubljana, Franciškanška 4, telefon 45-42.

VSAKOVSTNO POHITVO se vedno po starih cenah dobavi v moderni in solidni izdelavi trdka »Oprava« Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

SNEŽNE CEVLJE in galoše popravlja »Express«, Sv. Petra cesta 6. 349

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8.— Din.

OREHOVA JEDRCA nova, sortirana cvetlični med in medicino dobite najceneje v

MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6 2. L.

DOBRE SMUČI

kompletne s palicami in vezavo za odrasle od 150.— do 180.— din in sanke dobite pri izdelovalcu Fajfarju, Trnovska ul. 25. Prva skakalne smuči po naročilu. 350

TEHTNICO

(10 kg), »spudle«, »tafelbet« in razne premičnine prodaja: Pisarna, Sv. Petra nasip 17 pritličje 348

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 4.— Din.

ZAGINE ODPADKE

jelove in smrekove, suhe, kupujemo vsako količino. Pogoj je, da so brez skorje. Ponudbe na Zagrebačku dioničku tvornicu papira, Zagreb 2. 351

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVRŠAJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINIŠE

E. C. Bentley:

„Skok skozi okno“

ROMAN

To se mi je zdelo izven vsakega dvoma. Zdal pa prehajam k važnim okolnostim, ki sem jih zvedel o Marlowu deloma od njega, deloma pa iz drugih virov.

1. Bil je Mandersonov osebni tajnik in štiri leta je bil intimno znan z njim.

2. Obam oža sta bilas koraj enako velika, oba sta bila krepke postave in širokih ramen. Marlowe je čez pleča le za spoznanje ožji. Njegovi čevlji, ki sem nekaj parov izmed njih pregledal, so bili za dobro številko večji.

3. Popoldne prvega dne, ko sem bil že prišel do omenjenih zaključkov, sem brzojavil prijatelju, ki se zanima za gledališče: Prosim, brzojavite mi, dali je Marlowe v Oxfordu sodeloval pri gledališču? Prijatelj je odgovoril: Marlowe je igral Bardolpha in Mercutia v diletantskih vpriporitvah. Odlikoval se je z igralskim talentom in znal je imenitno posnemati druge.

Odposlal sem to brzojavko, ker sem bil opazil v Marlowi sobi fotografijo, na kateri je bil že z dvema mladeničema v kostumu treh Falstaffovih pajdašev. Na fotografiji je bil napis: »Vesele žene Windsorske«, pod njim pa naslov oxfordskega fotografa.

29

4. V kolikor je bil v zvezi z Mandersonom, je živel Marlowe kot človek, ki spada k rodbini. Nihče drugi razen služnčadi ni imel prilike, da bi tako dobro poznal Mandersonovo domače življenje.

Razen tega je znano, da je prišel Marlowe v ponedeljek zjutraj ob 6.30 v hotel v Southamptonu, kjer je izpolnil povelje, ki mu ga je dal — po njegovem zatrjevanju in pripovedovanju dozdevnega Mandersona v spalnici — njegov gospodar. Vrnil se je z avtomobilom v Marliston in ko je zvedel za umor, se je delal zelo začudenega in prestrašenega.

Njegovo pripovedovanje, ki ga je bil izlet dogovorjen v intimnem pogovoru. Ni pa mogel pojasniti, zakaj je Manderson skrivral svoje načrte in govoril, da se odpelje z Marlowom na izprehod v lunini noči. Tež zadevi ni bilo posvečeno dovolj pozornosti. Marlowe je imel popoln alibi, dokazan z njegovo prisotnostjo v Southamptonu ob 6.30 zjutraj. Nihče ni mislil na to, da bi ga spravljal v zvezo z umorom, storjenim približno ob pol eni, torej v času, ko je šel Martin spat. Toda Marlowe je bil tisti, ki se je vrnil z izprehoda. Šel je celo tako daleč, da je telefonično klical hotel v Southamptonu, da bi vprašal po našem, kar bi potrdilo njegovo pripovedovanje o Mandersonovem naročilu. To je bil torej telefonski pogovor, ki ga je slišal Martin v knjižnici in pri katerem ga je zasedel.

Zdal pa preidemo na alibi. Če je bil Manderson tiste noči doma in če je odšel z doma šele ob pol eni, ni mogel biti Marlowe neposredno udeležen pri umoru. To je vprašanje razdalje med Marlistonom

in Southamptonu. Če je Marlowe z avtomobilom zapustil Marliston ob omenjeni uri, nekako med desetimi in polenajsto, je lahko to razdaljo premagal. Toda bilo bi fizično nemogoče prispeti z navadnim avtom, kakršnega je imel, v Southampton ob pol sedmih, če naj bi bil zapustil Marliston najpozneje o polnoči. Avtomobilisti, ki bi preizkusili razdaljo, bi morali priznati, da ni mogoče Marlowu ničesar očitati.

Če je bil Manderson ob enajstih mrtev in če je ta čas Marlowe igral v hiši, če je šel Marlowe v Mandersonovo spalnico — kako se more vse to spravi v zvezo z njegovo navzočnostjo v Southamptonu naslednjega dne zjutraj? Moral bi oditi neopazeno iz hiše in biti o polnoči s svojim avtom že na poti. Martin, ki zelo dobro sliši, je bil pa do pol ene pokonci in čakal je na telefonski poziv.

S tem prihajamo do najtežavnejšega dela preiskave. Našel sem samo eno slabo sled in vse kaže, da je ta v zvezi s tem, da je bil Martin do pol ene pokonci. Ker mu je bilo to izrecno naročeno, sem bil prepričan, da spada to menda k načrtu, kar naj bi še bolj potrdilo Marlow alibi. Toda vedel sem, da mora biti za to pojasnilo. Če ga najdem, so vsi moji zaključki brez pomena. Moral sem imeti možnost dokazati, da je bil v trenutku, ko je šel Martin spat, moč, ki je stopil v Mandersonovo spalnico, že daleč na poti proti Southamptonu.

V glavo mi je sicer šinila misel, kako bi mogel priti dozdevni Manderson pred polnočjo iz hiše. Nisem pa hotel vsega izdati. Če bi me bil kdo presenetil pri delu, bi ne bil mogel več utajiti, v katero

smer gre moje sumničenje. Zato sem sklenil pustiti vse pri miru do naslednjega dne in lotiti se zločina šele med sodno obravnavo. Sodna obravnava je bila v hotelu in domneval sem, da mi bo med njo vsa hiša na razpolago. In tako se je tudi zgodilo. Dočim se je v hotelu nadaljevalo sodno postopanje, sem jaz v hiši nemoteno delal. S seboj sem imel fotografski aparat. Opazil sem samo dva sveža odtisa prstov na vratih omare v Mandersonovi sobi in pet drugih odtisov na velikem francoskem oknu v spalnici gospe Mandersonove, ki je bila ponoči odprta, in tri odtise na stekleni skledici, v kateri so našli Mandersonove umetne zobe.

Vzel sem skledico s seboj, vzel sem tudi nekaj toaletnih potrebščin iz Mandersonove sobe. Imel sem že več zelo dobrih odtisov Marlowih prstov v svojem notesu, ki jih je seveda napravil povsem nevede. Pokazal sem mu listke in ga vprašal, če jih pozna. Teh nekaj sekund, ko je držal listke v roki, je zadostovalo, da so ostali na njih dovolj jasni odtisi prstov. Ob šestih zvečer, ko je bilo sklenjeno, da se prične postopanje proti neznanemu morilcu, je bilo moje delo že končano in mogel sem dokazati, da sta bila dva odtisa na oknu in trije na skledici odtisi Marlowe leve roke. Drugi so bili odtisi desnice.

Ob osmih sem naročil pri fotografu tucat povečanih odtisov, ki so bili na toaletnih predmetih in ki so tudi dokazovali, da je bil Marlowe v Mandersonovi sobi, kjer prav za prav ni imel kaj početi in da je bil tudi v sobi gospe Mandersonove, kamor bi še celo ne smel stopiti.

DNEVNE VESTI

— Anketi o minimalnih mezdah oddano. V Beogradu je bila sklicana za 23. januarja anketa o vprašanju osnovne minimalne mezdje po uradi o minimalnih mezdah. Anketo so predlagale delavske zbornice v zvezi z naraščajočimi cenami. Se-aj je ta anketa oddana in še ni določeno, kdaj bo sklicana.

— Kako je s podražitvijo papirja. Kartel papirja o odnosu prodajne pisarne je sklenila podražiti papirja zaradi podražitve surovin in sicer 50 do 90 par pri kilogramu. Ta sklep je pa trgovinsko ministrstvo suspendiralo in je o podražitvi razpravljalo odbor za kartele v trgovinskem ministru. Sedaj je odbor to vprašanje proučil ter sklenil, da se ukine suspenzija glede novih cen. Papir bo torej vseno podražen.

— Banke so zahtevale povznanje obrestne mere. Zastopniki organizacij naših bank so nedavno zahtevali pri Narodni banki, naj bi predlagala pristojnim ministrom povečanje maksimalne obrestne mere, ki je sedaj 10%. Po zahtevah bankov naj bi se obrestna mera povečala od 10 na 12 odstotkov. Narodna banka proučuje ta predlog.

— Kako smo založeni s premogom? Lani je bila naša produkcija premoga znatno večja kakor predlanski. V prvih 11 mesecih lanskega leta je znašala produkcija ravnega premoga 4.326.839 ton proti 4.074.374 v enakem razdobju predlanskega. Razen tega je bilo lani v 11 mesecih nakopane 1.179.495 ton lignita, med tem ko ga je bilo v enakem razdobju predlanskega 1.143.425 ton. Skupna produkcija premoga je torej lani znašala 5.506.334 ton, predlanskega pa 5.217.799 ton. K temu bi bilo treba še priložiti produkcijo premoga v decembru, a podatki se niso zbrali računamo pa lahko, da je bila produkcija premoga lani za okrog 300.000 ton večja kakor predlanskega. Pročje se je povečala predvsem zaradi tega, ker je bil zmanjšan uvoz premoga v zadnjih mesecih, ko se je začela evropska vojna. Uvoz je pa bil znatno manjši že poleti. Razen tega smo začeli jeseni izvažati večje količine premoga. Izvoz je znašal oktobra samo 5.405 ton, novembra pa že 28.867 ton. Zadnje čase je čim dalje večje porabljeno premoga v naših večjih mestih predvsem v Beogradu, Sarajevu in Splitu, a večerjamo poročali tudi, da je prav občutno tudi v Zagrebu. Po zadnjih iz gospodarskih krogov je pomikanje nastopilo v veliki meri zaradi tega, ker železnica nima dovolj vagonov za prevoz premoga. Premoga je pa sicer dovolj v skladiščih.

— Slini snežni meteži po državi. Še mnogo bolj kakor v Sloveniji sneži v južnih pokrajinah države, najbolj v Bosni. Iz Banjaluke poročajo, da je v nekaterih mestih zapadlo že nad 3 m snega. Zaradi velikih zametov je povsem ustavljen promet. V vasi so se priklatile cele črde volkov in zato so kmetje zaprosili bansko upravo da jim dovoli prost lov. Delen sneg je zapadel tudi v dalmatinskem Zagorju in Splitu, je pa deževalo v vsej Dalmaciji razen v južnih krajih je postalo znatno občutno hladno.

— Stavbna delavnost v Beogradu lani. Lani je bilo v Beogradu sezidanih 575 poslopj, ki vsebujejo 3222 stanovanj ali 24.949 prostorov. V stavbna dela je bilo investirano 294.413.627 din. Po vojni je bilo sezidano v Beogradu 7971 poslopj v vrednosti 4.099.212.594 din.

— Začetek cestnih del Splitu. Sarajevo. Ekspozitura banske uprave v Splitu je razpisala licitacije za cestna dela na prvem odseku velike avtomobilske ceste Split—Sarajevo. Cesta bo dolga 235 km in široka 8 m. Proračunska vsota za prvi odsek znaša 5.300.000 din. Delati namerava začeti, čim bodo dela oddana.

— Umri zaradi opeklin. Včeraj so prinesli v ljubljansko bolnišnico 16 mesecev starega sinčka delavke iz Zagorja ob Savi. Marijana Petelina. Otrok se je doma v kuhinji sukal okrog skafja, v katerem je bil krom. Na mokrih tleh je pa otroku pri tem doma spodrsnilo in je padel v skaf. Pri tem je dobil tako silne opekline po životu da je takoj po prenosu v bolnišnico umrl.

— Nesreče. Dvajsetletni posestnik vasi Anton Osočnik iz Svine je včeraj podiral v gozdu drevesa. Pri delu se je zrušila nanj težka bukev in ga poškodovala po vsem životu. Zidar France Suhtar iz Podgorice pri Dobropolju je, prišelši z dela domov pašel doma v veži tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v rami.

— Petdesetletno delavko Marijo Kermavner z Ježice je včeraj na vasi popadel pes in jo ugriznil v desno nogo. V bolnišnico so prenesli tudi mestno ubogo Pakšvaldo Utišek stanujočo na Emonski cesti, ki je padla doma po stopnicah in si zlomila levo roko.

— Vreme. Vremenska napoved pravi da bo merjeno in večinoma oblačno vreme, občuten mrz, tu in tam bo malo snežilo. Včeraj je snežilo v Ljubljani, Mariboru, Beogradu in Sarajevu, deževalo pa na Visu, Splitu, Kumboru, Rahu in Dubrovniku. Najvišja temperatura je bila v Dubrovniku in Kumboru 13, na Rabu 10, v Splitu 9 na Visu 6, v Beogradu —3, v Ljubljani —8,1 v Mariboru —10, v Sarajevu —10,5 v Zagrebu —11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757,9, temperatura je znašala —11,2, na aerodromu —13,7 C.

Iz Ljubljane

— Edo Deržaj — alpski slikar — razstavlja. V nedeljo 21. t. m. odpre v Jakopičevem paviljonu razstavo svojih olj, akvarelov in grafike priznani alpski slikar Edo Deržaj. Preteklo leto je z velikim uspehom razstavljal v Ljubljani. Vidi, ki lju bite dobro sliko, se potrudite v nedeljo 21. januarja ob pol 11, v toplo zakurjeni Jakopičev paviljon, kjer bo otvoril slikar svojo letošnjo razstavo. Razstava bo odprta od 21. januarja do 4. februarja.

— Umrli. Umrli je včeraj v starosti 64 let Marija Ljublj, vdova po magistratu oficijalu. Pokojna je bila zelo popularna v Ljubljani še iz časa, ko je bila v službi pri Josipu Turku kot posredovalka za loterijo. Pogreb bo jutri ob 16. izpred mrtvašnice Zavetišča Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

— Polno smeja in zabave je zopet pri šentjakobčanih ki so skrbno pripravili Nušičevo duhovito veseligrso "Ujez" (Udruženje jugoslov. emancipiranih žen). Igra je dosegla velik uspeh in so bile vse dosegane predstave popolnoma razprodane. Ponovitev te izvrstne veseligrse bo jutri v soboto 20. in v nedeljo 21. t. m. ob 20.15. Ker ni dobilo niti pri zadnji predstavi mnogo ljudi vstopnic, jih kupite že

v predprodaji, da se izognete navali pri večerni blagajni. Predprodaja vstopnic bo jutri in v nedeljo od 10. do 12 in od 15. do 17. ter eno uro pred začetkom.

Specialist za zobne in ustne bolezni

Dr. ČERČEK

zopet redno ordinira
Gajeva ulica 10 — Telefon 44-33

—lj Podpornemu društvu za gluho mladiño je daroval g. dr. Anton Rogina, predsednik apel. sod. v p. v spomin na pokojnega prijatelja dr. Otona Papeža znesek 100 din, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

—lj Še vedno neodčiščene ceste. Kakor drugod po predmestih tudi še včeraj niso bile očiščene snega ceste in ulice v Rožni dolini in na Viču. Po večni poti je bila izhojena ozka gaz le do Habjanovega ribnika, dočim od posestva vrtnarja Herzmanškega dalje večna pot sploh n uporabljiva, ker je popolnoma zasznežena.

—lj Izsledena zaloga nakradenega blaga. Nedavno so v Gosposki ulici aretirali nevarnega tatu in vlomilca v podstrežja Viktorja Rebolja. Rebolj se je že zvečer skril v podstrežje hiše, kjer je pripravil veliko raznega blaga, ki ga je nameraval

odnesti naslednje jutro, naslednje jutro pa ga je zalotil hišnik, ki je našel v podstrežju tudi njegovo legitimacijo. Rebolj je bil aretirani, priznal pa je samo to tatvino. Policija mu seveda ni hotela verjeti, da je vlomil le v Gosposki ulici, in je sedaj izsledila v nekem skrivališču celo zalogo nakradenega blaga, ki ga je spravil aretirani Rebolj. Blago izvira iz vlomov v podstrežja raznih ljubljanskih hiš, največ pa je bilo ukradenega v Zrinjskega ulici 5. Vse nakradeno blago kredetavja vrednost več tisočakov.

—lj Tatovi na delu. Te dni so tatovi v dopoldansk h urah obiskali go. 2. M. so-progo železnškega uradnika v Ljubljani, stanujočo v Gorški ulici 29. Tatovom so bile gotovo dobro znane domače razmere ter so tudi vedeli, da razen gospodinjice ni nikogar doma, sicer se ne bi upali priti podnevi. Ker je stanovanje v prtilju, se je neznanec spazil skozi okno v sobo, med tem ko je drugi stal na straži, kakor pripovedujejo ljudje. Gospodinja se je medtem časom mudila v kuhinji. Ker je tat do dobro vedel, se je pripeljal do kuhinjskih vrat in jih neslišno zaklenil, misleč, da bo nemoteno opravil svoje delo; s svojtim ropotom pa je zbudil pozornost gospodinjice. Ker so bila vrata od kuhinje zaklenjena, je gospa odprla okno in s klicanjem obvestila sosedo, da so tatovi v hiši. Bržkone se je tat tega tako prestrašil, da jo je ubral po najkrajši poti skozi okno brez plana. Pri preiskavi so ugotovili, da lastnika ne trpijo nobene škode. Za tatovoma pa ni sledu.

Lani 261.175 potnikov preko severne meje Največ je bilo Nemcev, potem Jugoslovancov in Bolzarov Lanski obmejni promet večji kakor predlanski!

Maribor, 18. januarja. Turski promet ki se je v zadnjih letih tako lepo razvil, je skoro popolnoma ustavljen. Vlak, ki prihaja iz ostanen meje, so skoro popolnoma prazni. Nihče ne potuje več zaradi zabave in tudy tisti, ki bi to radi storili, ne morejo potovati, ker ne dobiijo začetnega dovoljenja. To se opaža zlasti v osebem prometu s sosednjo Nemčijo, od koder je prišlo v Maribor v normalnih časih lepo število tujcev.

Značilno za sejanje čase je tudi da potujejo preko naše severne meje to je preko Maribora. Dravograda Gornje Raigone in St. Ilje največ naši državljani. Zavedna statistika za mesec december nam pravi, da je dopotovalo iz Nemčije preko obmejnih postojank na naši severni meji v našo državo 7617 Jugoslovancov in sicer 4113 moških in 3504 žensk. Dopotovalo pa je v istem razdobju 964 Jugoslovancov in sicer 517 moških in 447 žensk. V mesecu decembru je nadalje dopotovalo preko severne meje v našo državo 1650 Nemcev (963 moških in 687 žensk) odpotovalo pa 1622 Nemcev (929 moških in 693 žensk). Nadalje so prišli v decembru v našo državo 3 Američani, 3 Angleži, 2 Turka, 5 Slovkov, 30 Čehov, 10 Poljakov, 45 Italijanov, 3 Maržar, 16 Rumunov, 1436 Bolgarov ter 19 prinašnikov drugih držav.

Skupno je torej dopotovalo v mesecu decembru v našo državo preko severne meje 10.851 oseb, napram 21.850 osebam v mesecu novembru in 27.423 v mesecu decembru leta 1938. Odpotovalo pa je v decembru 1939 preko severne meje v Nemčijo skupno 2727 oseb, napram 10.218 v istem razdobju leta 1938 in 7542 v mesecu novembru 1939. Razen Jugoslovancov in Nemcev je odpotovalo v Nemčijo 11 Slovkov, 5 Bolgarov, 3 Rumunov, 2 Turka, 2 Slovkov, 46 Čehov, 2 Poljake ter 12 podanikov drugih držav. N pa odpotoval v Nemčijo v mesecu decembru noben Anglež ali Francoz.

Ključ porazni bilanc tujeskega prometa v zadnjih mesecih pa je bil promet na naši severni meji v letu 1939 živahniji, kakor leta 1938. Dočim je v letu 1938 dopotovalo in odpotovalo preko severne meje skupno 247.613 oseb, je v letu 1939 dopotovalo in odpotovalo preko obmejnih postojank na naši severni meji skupno 261.175 oseb. Ta porast tujeskega prometa gre na račun izredno dobre konjunktore v maju juniju juliju in avgustu, ko so bili vsi vlaki nabito polni.

Zanimiva je statistika kdo vse je potoval preko naše severne meje. Na prvem mestu so Nemci in sicer 150.469 po številu. Od teh je bilo 81.989 moških in 68.480 žensk. Na drugem mestu so Jugoslovanci, ki jih je bilo skupno 90.320, in sicer 53.914 moških in 36.406 žensk. Potem pridejo Čehi in sicer 10.156, od teh 6145 moških in 4011 žensk. Sledijo Bolgari, ki jih je bilo 3913 (3758 moških in 173 žensk) nato Italijani in sicer 1741 (1099 moških in 642 žensk). Poljakov je potovalo preko naše severne meje 458 (206 moških in 152 žensk). Švica je bila zastopana s 782 osebami (469 moških in 313 žensk). Maržar je bilo 514 (344 moških in 197 žensk). Rumunov 351 (247 moških in 105 žensk). Angležev 279 (189 moških in 90 žensk). Slovkov 752 (507 moških in 245 žensk). Francozov 164 (95 moških in 69 žensk). Nadalje 42 Turkov (35 moških in 7 žensk), 11 Rusov (8 moških in 3 ženske), ter 683 podanikov drugih držav.

Predoren uspeh matičnega koncerta Skladno izvajanje znamenite Smetanove skladbe „Moja domovina“

Maribor, 18. januarja. Navzlic težkim časom, ki niso naklonjeni umetnosti, stopa naša Glasbena matična v Mariboru svojo pot. Vestno in temeljito je pripravila snočni koncert na čigar sporedu je bila pomembna Smetanova glasbena umetnina „Ma Vlast“. t. j. „Moja domovina“. Odziv nacionalnega in kulturnega Maribora, pa tudi bližnje okolice je bil zelo lep. Pokazal je, kako potrebno je v današnjih časih tudi na torišču glasbe smotrno smiselno kulturno delo.

Znamenito skladbo velikega slovenskega skladateljskega genija je verno in mojskro interpretiral voj. dirigent kapetan Josip V. Jiranek. Kakor je Jiranek pokazal že lani svoje odlične dirigentske sposobnosti ob Dvofakovih „Slovenskih pesmih“, tako se je tudi sedaj temeljito poglobil v Smetanovo simfončno pesmitvo „Ma Vlast“. Skrbno, vestno je izveščal matični orkester, ki je bil pomnožen v godbeniki 45 pešpolka, da je skladno ubrano in harmonično zvaljal prelepo skladbo v šestih stavkih (Vyšehrad, Vltava, Sarka Z českých luhův a hájův, Taboř, Blaník), ki je od začetka do konca prežeta s toplino češke narodne čuvstvenosti in folklornosti. Vsi člani orkestra so se zelo potrudili da so čim pozorne sledili dirigentu ter da so s svojimi dragocenimi sodelovanjem omogočili čim lepši umetniški uspeh. Vneto je sodeloval tudi naš znani mariborski barist g. Lukeš.

Snočni koncert je nudil v vsakem pogledu umetniški užitek. Bil je lep glasbeni večer, kakršnih si še želimo. Koncert je oddajala ljubljanska radijska oddajna postaja. Mnogoča hvaležnega kulturnega občinstva je izvajanje Smetanove zgodovinsko znamenite skladbe navdušeno pozdravila. Vsi sodelujoči so bili deležni topliga praznanja. Dirigent kap. J. Jiranek je prejel v znak iskrenega priznanja številne lepe vrnice in sople. Glasbeni matiči in njenemu orkestru namo odseku pa gre topla zahvala vsega kulturnega Maribora za prelep, umetniški večer, ki bo ostal vsem udeležencem v nezbrisnem spominu.

Mariborske in okoliške novice

— Nočno lekarniško službo imata še danes Maverjeva lekarna v Gosposvetški ulici ter Vaupotova lekarna na Aleksandrovci cesti 33.

— Ijudska univerza v Mariboru. V petek 19. t. m. bo predaval na osnovi krasnih sklopičnih slik univ. docent inž. M. Karšulin iz Zagreba o vtiših s potovanja po švedskem. V ponedeljek 22. januarja bo predaval znani pianistični pisatelj dr. Josip Oblak o temi: Okol Karpatov preko Rumunije do Crnega morja.

— Mariborske društvene novice. V sredo 31. t. m. ob 20. bo v dvorani Gasilakega doma na Koroski cesti 69 redna skupščina prostovoljne gasilske čete za Maribor mesto. — Dne 30. t. m. ob 20. pa bo pri Zmorcem občni zbor društva ljubiteljev pitčarjev.

— Precejšnje zamude imajo zopet vlaki zaradi neprestanega naletavanja snega. Tako je prišel včerajšnji popoldanski brzi vlak iz Ljubljane v Maribor s 55 minutno zamudo. Tudi drugi vlaki so imeli občutne zamude.

— Bolgari se vračajo v domovino. Ponoči je prišel v Maribor poseben vlak bolgarskih delavcev, ki so bili zaposleni v Nemčiji. Po opravljenih formalnostih na naši meji je bil poseben vlak, v katerem potuje 706 Bolgarov, odpravljen proti Beogradu. Preko Maribora pa je potovalo s posebnim vlakom v Nemčijo 318 industrijskih delavcev iz Bolgarije, ki bodo zapo-

sleni v raznih nemških industrijskih obratih.

— Razlika železniških upokojencem. Delavska Politika poroča: »Tudi železniški upokojenci potrebujejo razliko. Kakor smo že poročali, pripada upokojencem državnih ustanov, ki stanujejo v gradbenem območju mestne občine, razlika med tretjim in drugim dragskim razredom. Prizadeži železniški upokojenci pa še vedno niso prejeli nakazane te razlike, čeprav bi jo zlasti sedaj, v času dragine, nujno potrebovali. Pritožbe v postev prihajajoči upokojencev so tem bolj upravičene, ker so oni upokojenci, ki prejemajo pokojnino od dravske finančne direktije, že v začetku tega mesca prejeli razliko, dočim oni železniški upokojenci, ki prejemajo pokojnino od ljubljanske železniške direktije, vsak dan pričakujejo pismo, ki pa vedno zrnova pride z obvestilom, da nakazila še ni. To seveda povzroča upravičene kritike, da bi vse lahko izostalo, če bi tudi oddelek za pokojnine pri ljubljanski železniški direktiji nakazal to razliko istočasno kakor dravska finančna direktija, ki je uvaževala, da so baš danes upokojencem potrebna ista skromna denarna sredstva, do katerih imajo pravico. Šeeti bi bilo, da se to vprašanje čim preje ugodno reši tako, da bodo revni železniški upokojenci iz okolice mesta prejeli razliko, ki jim pripada.«

— Nasilen berač. Mariborska policija je aretirala 42-letnega Ludvika Prenka, ki je beračil od hiše do hiše. Ko se je Prenek oglašal pri neki stranki v Vetrinjski ulici in ni ničesar dobil, je postal nasilen. Razbil je šipe na vratih. Prenka so zaprli in ga bodo po primerni kazni izgnali iz mestnega okolja.

— Nove žrtve poledice. Pri padcu na poledenelih tleh si je zlomila nogo 35letna učiteljica Adela Mesesnel, stanujoča v Ciril-Metodovi ulici. Desnico si je zlomil pri padcu 17letni posestniški sin Anton Šori, Sletni Anton Konjček iz Zrkovcev pa si je tudi, pri padcu na poledenelih tleh zlomil desnico. Vsi se zdravijo v mariborski bolnici, kamor so prepeljali tudi 40-letnega delavca Franca Ferka iz Ribiškega sela, ki si je pri lomljenju ledu zlomil levico.

— Poskuden samonar. V Stritarjevi ulici 5 se je obesila 63letna zasebnica Marija S.; vrv pa se je bala preslaba in se je odtrgala. Marijo S. so našli nezvestno. Prepeljali so jo v bolnico.

— Podjeten kavarnski tat prijel. V zadnjem času se je pojavljaj v mariborskih kavarnah in raznih lokalih podjeten tat, ki je z avtomatičnimi ključi odpiral omarice natakarev in njih predale ter jim kradel denar, nekaterim celo do 1.200 din. Včeraj pa so ga prijeli. Bil je to Janko B., ki je vse priznal. Denar je zapravlil v družbi malopridnih.

— Razne vesti. Na cesti v bližini Zg. Jakobkega dola je neznanec navlil na 45letnega vinčarja Josipa Tajhmana ter ga z nekim trdim predmetom s tako silo udaril po glavi, da se je Tajhman zgrudil na tla in obležal. Tajhmana so prepeljali v mariborsko bolnico, za napadalcem poizvedujejo orožniki. — V Benkovi prodajalni na Glavnem trgu se je po nesrečnem naključju sunil z nožem v desno stegno 19letni mesarski pomočnik Rudolf Krajnc, ki se zdravi v bolnici. — Iz hodnika Zdravstvenega doma v Koroski ulici je izginilo naredniku vodniku vojne muzike Adolfu Koletniku par galos in rokavice. — Iz čakalnice nekega zdravnika je zlikovec ukradel soferju Francu Amonu iz Selnice ob Dravi denarnico, v kateri je bilo okoli 70 din gotovine. Sliha usoda je doletela delavca Rudolfa Hohneca iz Loske ulice 2, ki mu je izginila iz čakalnice nekega zobozdravnika klobuk in rokavice.

— Vinogradniki obiščejo Košaki in Sv. Peter naj prijavijo svoje vinske zaloge. Prijave bodo sprejemali finančni organi 18., 19. in 20. januarja dopoldne v občinskih pisarnah v Košakih in pri Sv. Petru.

— Mariborsko vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nekoliko vetrovno in pretežno oblačno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura —10,1, davi ob 7. pa je bilo —10,5. Vtla na snega 27 cm.

Mariborsko gledališče

Petek, 19. januarja: Zaprt.

Sobota, 20. ob 20.: Via Mala. Znižane cene. Nedelja, 21. ob 15.: Navihanka. Zadržji. Znižane cene. Ob 20.: Vse za šalo. Znižane cene.

Othello pride prenovljen na mariborski oder. Velicasta Shakespearjeva zalogira »Othello« pride v mariborsko gledališče v J. Kovčev, režiji po daljšem času v prenovljeni obliki zopet na oder. Dekoracije so nove, delno tudi kostumi, nova je tudi zasedba vlog dejanje pa spremlja glasba, ki jo je nalašč za to zalogira uglašil volni kapelnik J. Jiranek. Othello bo kreiral Kovič P., Desdemona E. Kraljeva. Jaga pa g. Skrbinek. V večjih in manjših vlogah bo nastopil ves dramski ansambl.

SPORT

Navodila za udeležence tekme za državno prvenstvo v Bohinju. Za obisk tekme za državno prvenstvo v Bohinju opozarjamo tekmovalce in udeležence na naslednje:

Start in cilj za tekme v teku bo pred hotelom Sv. Janez ter bo proga vodila po vsej Bohinjski dolini. Start bo točno ob 14. v soboto popoldne ter bodo tekmovalci odhajali s starta v polminutnih presledkih. Tekme v teku se udeležijo tudi člani nemške reprezentance, vendar pa ni morejo pridobiti naslova državnega prvaka, ki je možno le za jugoslovenske državljane. Za hrano in stanovanje tekmovalcev je preskrbljeno v hotelu Sv. Janez in v okoliških pensionih ter stane dnevna oskrba in postelja od 25 do 30 din. Skakači bodo lahko dobili stanovanje tudi v vasi Polje, kjer je skakalnica, morajo pa si pravčasno zagotoviti sobo in hrano pri smučarskem klubu Bohinj. Skakalna tekma se bo pričela v nedeljo točno ob 13. Skoki se bodo izvedli skupno in sicer najprej v tekmovalni za kombinacijo, nato pa bo tekma v samostojnih skokih. Gledalci bodo lahko pred odhodom vlaka ob 16.15 navzoči pri razdelitvi nagrad in objavi rezultatov, ki bo pred občinskim domom v Boh. Bistrici, ki je oddaljen 5 minut od kolodvora.

Iz Ptujja

— Krstna predstava v močnem gledališču. Dramsko društvo uprznori drevi mladinsko igrso »Sirote«, ki jo je napisal tukajšnji domačin g. prof. Ingolič. Igra bo prvič igrana na našem odru in upamo, da bo občinstvo to upoštevalo in gledališče zasedlo. Režija je v rokah g. Žižka.

— Mestno poglavarstvo razglasa, da se morajo prijaviti do 30. t. m. vsi v mesto pristojni mladenci, rojeni 1. 1920 zaradi vojaške evidence. Do istega dne se morajo prijaviti tudi vsi oni, ki so sicer v mesto pristojni, pa stanujejo izven Ptujja. V primeru odsotnosti jih morajo prijaviti starši. S seboj naj prinesejo vse rodbinske listine in domovinski list. Do istega dne se morajo javiti tudi vsi mladenci, rojeni 1. 1922, za vpis v register vojaških obveznikov.

— Ogenj je izbruhnil v stanovanjski hiši posestnika Ivana Pliska pri Sv. Janžu. Hiša je pogorela do tal in je škoda nad 15.000 din. Domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen.

— Na polječih je spopadnjo 39letnemu košarju Štefanu Kotarju ob Sv. Lovrenca, ki si je pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljal je bil v bolnico.

— Popravek volilnih imenikov. V januarju bo uradno popravljen volilni imenik, ki je sedaj javno razgromljen. Morebitne reklamacije naj se prijavijo najkasneje do 26. t. m. pri mestnem poglavarstvu.

— Mraz še vedno pritiška in nikakor neče popustiti. Zadržje dva dni je pričelo zopet močno smetati.

SOKOL

Smučarske tekme mariborske sokolske župe. Lani je priredila mariborska sokolska župa v organizaciji koroskega okrožja zlet sokolskih smučarjev v Gustanju, ki je ob udeležbi 400 smučarjev krasno uspel. Tudi letos smo se glede na ugodne snežne razmere odločili, da zberemo sokolske smučarje naše župe na zimskem zletu, ki bo združen z župnimi smučarskimi tekmami v nedeljo 4. februarja na Pohorju pri sokolskem planinskem domu. Župne smučarske tekme obsegajo pri članih in moških naraščajo izmenski (štatefeti) tek 4x6 km odnosno 4x4 km in smuk, vezan s tekmo v lilih na 3,5 km, pri članicah in ženskem naraščajo smuk, vezan s tekmo v lilih 2 km odnosno lažji smuk na 2 km za tekmovalke začetnice. Polmenske prjave z rojstnimi podatki je poselati do 25. t. m. Obenem so v nedeljo zjutraj skupni izlet ostalih udeležencev na Pohorje, odnosno naj organizirajo edince svoje izlet, da se prvič v večjem številu zberemo pri našem novem sokolskem planinskem domu in prisostvujemo tekmam. — Pozvamo vse k udeležbi!

Zdravo! Načelnistvo M. S. Z.

Iz mariborske sokolske župe. Naše sokolstvo na severni meji dela kljub nemirnim časom z nezmanjšano voljo. V času od 1. nov. do 15. decembra 1939 je pregledala župna uprava po svojih odposlancih vse sokolske edince v župi, od koroske meje do zadnjih vasi v Prekmurju. Rezultati pregleda se bodo obravnavali na plenarni sej. župne uprave v soboto 20. t. m. — Strokovno delo se vrši po načrtu. Od 2. do 7. januarja je bil v Mariboru tečaj za vodnike in vodnice naraščaja, ki se ga je udeležilo 18 udeležencev in udeleženk iz 11 društev pod vodstvom brata Janka Pertota iz Ptujja. Od 2. do 9. januarja je bil istočasno na Pohorju župni smučarski tečaj s 27 udeleženci in udeleženkami, ki je bil prvič prirejen v našem novem sokolskem planinskem domu. Pod večjim vodstvom sokolskega smučkega vodnika br. Urbanka Julija so vsi udeleženci močno napredovali. Udobni prostori novega doma in ugodne snežne razmere so pripomogli k zadovoljstvu vseh tečajnikov. Sokolski planinski dom in njegova okolica bodo tudi prihodnje smučarskih tekem mariborske sokolske župe, ki bodo v nedeljo 4. februarja, združene z zborom sokolskih smučarjev naše župe.

Izprez sodišča

— Usoda nezakonske matere. V Ojstriji je bila zaposlena pri nekem posestniku 38letna služkinja Marija Skatoh. Zaljubila se je v nekega fanta. Posledica je bila, da je Skatohova zanosila. V noči od 15. na 16. septembra pa so jo nenadoma popadli porodni krči. Podala se je sredi noči na strančce, kjer je rodila otroka ženskega spola. Toda pri porodu je padel otrok v gnojnico. Skatohova je otroka potegnila iz gnojnice ter ga umila z mrzlo vodo. Otrok se je pri padcu v gnojnico potolkel na glavi. Nekaj ur zatem je umrl. Skatohova se je morala včeraj dopolne zagovarjati pred sodnikom poedincem mariborskega okrožnega sodišča in sicer zaradi obtožbe državnega tožila, da je med porodom usmrtila za življenje sposobnega nezakonskega otroka. Pri razpravi je Skatohova tajila vsako krivdo ter se zagovarjala, češ da ni vedela, da bo porodila. Obsojena je bila na 3 mesece zapore, pogojno za dobo 4 let.

— Prijatelj je osleparil. Trgovca s preprogrami Mehmed Ibrahimović je lani v aprilu izročil svojemu prijatelju 20letnemu Osmanu Agiću v prologo razne preproge, vredne okoli 6000 din. Agić je preproge prevzel in prodal, toda Ibrahimović denarja ni nikoli videl. Agić se je moral zaradi tega zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Mariboru, ki ga je obsojilo na mesec in 7 dni zapore ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 2 let.

— 78letni »starek«. V tajni razpravi je mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča obsodil 78letnega posestnika Štefana Kotnika iz Slov. Bistrce na mesec in 7 dni zapore ter 400 din globe, ker je dne 8. oktobra 1939 javno kriziral uredbe.

— Kavalar. V Belskem vrhu so se zbrali pri nekem tamošnjem posestniku fantje in dekleta, da pomagajo kozuhati. Bilo je to 30. septembra. Okoli polnoči so se razšli. Na cesti pa je 31-letni posestnik Franc Stumberger brez pravega vzroka udaril 20 letno Marijo Valthausa s pestjo s tako silo po ramenih, da se je zgrudila na tla in obležala z zlomljeno ključnico. Čeden kavalar se je moral zaradi tega zagovarjati pred mariborskim okrožnim sodiščem. Obsojen je bil na mesec dni zapore, pogojno na 4 leta.

Strahovalca Pohorja

Na obronkih Pohorja med Slov. Bistrico in Hočim Pohorjem je bilo v zadnjem času izvršenih več drznih tatvin in vlomov in tatvin pa sta zakopala tudi v se so izsledili in aretirali glavna krivca in sicer Rudolfa Kuharja in Štana Dajčmanca, ki sta bila že dalje časa osumljeni, da se preživljata na nepošten način. Orožniki so v njihovi stanovanjih v Čreti izvršili hišno preiskavo. Ob tej priliki so izsledili pravcato zalogo ukradenih predmetov. Značilno je, da sta svoji plen zakopala v kuhinjo, kjer sta napravila veliko jamo. Razne predmete, ki izvirajo od vlomov in tatvin pa sta zakopali tudi v senu na podstrežju. Kradla sta vse, kar jima je prišlo pod roko. O tem pričajo najdeni predmeti

Kaj je z barakami v Šiški

Pojasnilo načelstva stanovanjske zadrage „Mali dom“

Načelstvo stanovanjske zadrage z o. i. „Mali dom“ nam je glede na notico v našem listu z dne 12. t. m. št. 9 pod naslovom »Kaj je z barakami v Šiški« poslalo naslednje pojasnilo:

»Ni res, da bi bili morali člani zadrage poslati v Beograd po 5 do 10 tisoč din za barake, res pa je, da je ministrstvo za socialno politiko odstopilo te objekte kot protivrednost za preko 400.000 din in da bi se moral ta znesek plačati kot odškodnina bivšim lastnikom zemljišča, ali pa ga postaviti v prejšnje stanje. Z odkupom tega zemljišča po zadrugi pa je prišla ta terjatev v last zadrage.

Stanovanci v teh objektih so člani zadrage in so v času obstoja zadrage od 1. 1925 do danes odkupili in točno plačali že nad 30.000 kvadr. m zemljišča. Poleg tega je zadruga stanovanjske objekte renovirala, kar je obremenilo članse s precejšnjimi izdatki. Za to pa so stanovanjca primerna in najbrže bolj higienska kakor marsikatero v kleti ali pa v starih hišah sredi mesta. Za ta stanovanja plača zadruga nad 10.000 din davka na leto.

Pred leti je zadruga zaprosila za regulacijski načrt svojega zemljišča, ker je nameravala parcelirati in zidati za članse hiše, mestno poglavarstvo pa je odgovorilo, da je ta prostor rezerviran za javne zgradbe. Ker je bil s tem sklepom mestnega poglavarstva prekrščen načrt zadrage, da bi postavila skupino malih hiš, je prišla uprava zadrage razmišljati o ureditvi lastnega zadržnega doma, v katerem bi bilo oredistribuirano članom zavetje. Gradnjo bo zadruga pričela, čim se bodo zboljšale razmere na denarnem trgu.

Pisec članka se boji za zdravje stanovalcev v združnih stanovanjih, zaradi tega pač lahko mirno spi. Vsak član ima po dve sobi, nekateri tudi po tri ali štiri. Vsaka soba je velika 5,75 x 6 m, kuhinja pa 3 x 6 m. Anglesko stranišče je za vsako stranko posebej in obstojajo tudi vse druge priitlik-

ne. Vrtov imajo, kolikor rabijo. Razen štirih objektov so vsi priključeni na kanalizacijo. Da so stanovanjski objekti zadrage »Mali dom« in »Skupni dom« v Šiški izmed vseh v Ljubljani v najboljšem stanju in higijenski, je pripoznalo že statistično poročilo v »Slov. Narodu« dne 9. jan. 1940, šte. 6.

L. 1939 so si organi mestnega fizikata in tudi sam šef dr. Rus ogledali h'ev. ki ga pisec navaja, niso pa ugotovili takšnih nedostatkov, da bi bili to prepovedali. Res pa je, da je skupščina zadrage že 1. 1939 odobrila nov hišni red, s katerim se prepoveduje od 1. aprila 1940 vsem stanovanjem reja večjih živali, namreč koze in prašičev, da se prepreči vsaka pritožba sosedov.

Iz članka anonimnega pisca, ki ga je objavil v »Slov. Narodu« se jasno vidi, da je njemu malo mar ugled mesta kakor tudi blagor in zdravje članov zadrage, temveč sta ga k temu vodila egoizem in želja, da bi škodoval ugledu zadrage. Vsi člani zadrage, ki so samo nižji drž. uslužbenci, upokojeanci ter vdove z mesečno plačo oziroma pokojnino od 400 do 1.500 din, so zadovoljni z zadrugo in bodo še naprej delali z združenimi močmi zanjo, zavedajoč se, da jim je obstoj in boljši položaj v teku časa mogoče samo v združnem sodelovanju.

Da pa so bili člani različnega mnenja in so se včasih pojavljala nesoglasja, je pač samo po sebi razumljivo, saj niti dva človeka nista istih naziranj, ker vsak misli, da ima prav.

Upamo, da je načelstvo zadrage podalo javnosti jasno sliko o stanju in razmerah v zadrugi »Mali dom«. Skrbelo bo tudi še naprej, da ne bo povoda za pritožbe, ki bi temeljele na resni podlagi. Na zahrbne napade iz škodoželjnosti pa se bo znalo štiti ter bo s povzročitelji teh obračunalo po zakonitem potu.

Odbor.

Z Zidanega mosta

— Kolesarje in voznike obveščamo, da morajo prijaviti do 31. januarja pri občinski upravi svoja vozila. Prijavna taksa za avtomobile in avtobuse je 100 din, za motorna kolesa 50 din, za fajakarske in polfajakarske vozove 25 din, za kolesa pa 5 din. Poleg tega se mora plačati s prijavo davščina za državni cestni sklad, ki znaša za potniške avtomobile 200 din, za motorna vozila s prikolico 75 din, za motorna vozila brez prikolice in fajakarske ter polfajakarske vozove 50 din, za bicikle na 10 din. Prijavi se priložijo prometno knjižico. Lastniki motornih vozil, fajakarskih voz in koles morajo v roku 15 dni prijaviti po občini ali neposredno pri sresnem načelstvu v Laškem vsako spremembo vozila (prodajo in nakup itd.). Proti nim, ki ne bodo do 31. januarja prijavili svojih vozil v registracijo in plačali predpisane davščine, se bo uvedlo kazensko postopanje.

Iz Zagorja

— Smrt je v kratkem pokosila kar tri stare ženske. Najstarejša Marija Seljakova, po domače Drganka iz Sp. Zavina, je dočkala skoro 93 let. Vso betežno in še dalje časa slepo mamico je rešila usmiljena smrt dolgega trpljenja. Istega dne je umrla v Toplicah 76letna vdova po rudarju ga Ana Mrnuhova, rojena v Bukovju pri Koširju. Odsila je za sinom Jožetom, ki smo ga pokopali šele pred kratkim. Mnogo bridkosti je prestala, toda prenesla jih je tiho in pogumno. Svoje tri sinove, med njimi g. Lavoslava, trgovca v Toplicah, in Janeza, oba sta agila člana naše sokolske družine, je vzgojila v pravem naprednem duhu. Bila je zvesta naročnica »Domovine« od njenega početka. Njena sosedka, 86 let stara vdova po rudarju Marija Medvečkova pa je umrla nekaj ur pred njo. Vse do poslednjega časa je bila izredno trdna in se ni ustrašila nobenega hišnega dela. Skrbno je vzgojila svoja dva sinova, ki sta upokojena državna uslužbenca. Ohranimo jim lep spomin, preostali pa na čelo toplo sežalje!

— Delavsko-kmečka nabavna in prodajna zadruga je odprla dve trgovini in sicer v Čolnčah v Jermanovi hiši, v Zagorju pa na Švepovni v hiši g. V. Fliska. Obe trgovini sta začeli posloovati ob pričetku leta.

— Učiteljska vest. Na meštansko šolo je bila imenovana in je mesto že nastopila gđ. Ivanka Kobé.

— Razglednico starodavnega gradu Gamberka v bližini Zagorja, s katerim je povezan dober kos zgodovinske zagorske doline, je izdalo v kaj ovisni obliki tujkosprometno društvo. Dobiva se v večini naših trgovin. Krožek za zgodovino ima v načrtu za ožbo še nekaterih razglednic.

— 200 dinarjev za kraljev spomenik, ki ga bo letos ob svoji 50letnici postavilo naše sokolsko društvo, je nakazalo Obrtno društvo na svojem občnem zboru, ki je bil pred kratkim v prostorih g. Renčofa v Toplicah. Zbor je vodil predsednik g. Jože Turk, ki je pozdravil navzočnega delegata zbornice za TOI, svetnika g. Josipa Rebeke iz Ljubljane. Zborovalci so počastili spomin v preteklem letu umrlega dolgoletnega predsednika obrtno-nadaljevalne šole Matije Pelka in Marije Narodove. Vsa poročila so dokazala, da je uprava društva v dobrih rokah in da se članstvo zaveda svojih dolžnosti, ovečali so se skladi za onemoglo obrtnike, za zgradbo obrtnega doma in za posmrtnine. Zbor se je izrekel neugodno o predlaganem zavarovanju. Na kraju je svetnik g. Rebek čestital društvu k vzornemu delu ter opozoril na razne težave, s katerimi se morajo boriti v mnogih primerih zastopniki obrtništva.

Iz Radeč

— Odlikovanje zaslužnih gasilcev. Na rojstni dan Nj. Vis. kraljeviča Tomislava bodo odlikovani za vestno, vztrajno in marljivo službovanje naslednji radečki gasilci: g. Franjo Collauti z zlato kolajno z vejico za 25letno službovanje, g. Josip Klančnik Josip in Konrad Brilej pa z bronasto kolajno za 10letnico njunega službovanja.

— Prednustne zabave. Dne 1. februarja bo priredila v prostorih hotela Juvantič na Zidanem mostu podružnica SPD vsakoletni planinski ples. Naslednji večer bo priredila prostovoljna gasilska četa Radeč v prostorih hotela Jadrin v Radečah svoj vsakoletni plesni venček. Na pustno nedeljo bo sportni ples v istem prostoru, dočim bo godba »Savski val« priredila na pustni torek veliko maskarado v Sokolskem domu. Vmes bo tudi ples naših najmlajših plesalcev, ki sedaj po dvakrat na teden obiskujejo plesne vaje v »Jadrinu«.

— Elektna loterija. Snemladi bo priredilo sokolsko društvo v Radečah efektno loterijo za kritje stroškov novih parketnih tal v Sokolskem domu. Vse tozadevne priprave so že v teku. Delo sta prevzela podstarosta br. Robert Premereštein in br. Anton Kos. Šrečke bodo po 3 din. Glavni dobiček bo lep nov radioapar.

— Občni zbor prostovoljne gasilske čete. Te dni je bil v novem gasilskem domu občni zbor prostovoljne gasilske čete Radeč. Navzoča sta bila tudi predsednik mestne občine g. Josip R. zman in starešina župe g. Franjo Černe. Situacijsko poročilo je podal predsednik čete g. Robert Premereštein. Stari odbor je podal poročilo za leto 1939, ki ga je odobril odbor brez debate, starešina župe pa se je članom zahvalil za njihovo požrtvovalno delo. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika Robert Pre-

merstein, za poveljnika Ivan Jazbec za namestnika poveljnika Josip Klančnik, za tajnika Martin Pepelnak, za blaginjaka Ivan Strniša, za orodjarja pa Leopold Debelak. V odbor sta vstopila Stefan Koren in Alojzij Lindič, v nadzorni odbor Franc Podlesnik, Marcel Podlesnik, Ivan Bevk, Viktor Vrankar in Plevan. Na novo sta bila prispežena člana Leopold Debelak in Iv. Zahradnik. Spomladi bo priredila četa efektno loterijo, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo novega sanitetnega avtomobila.

Iz Celja

— Ljudsko vesečilo. V risalnici meščanske šole bo predaval v ponedeljek 22. t. m. ob 20. inž. Fran Premr, univerzitetni asistent v Ljubljani, o temi »Nafta, svetovna velesila«. Opozorjamo na to zanimivo predavanje, ki je danes še prav posebno aktualno.

— Zaradi bolezni je hotel v smrt. V sredo popoldne si je 81-letni kočar Anton Matjašič, ki stanuje na Cesti na Dobrovo v Novi vasi pri Celju, v svoji kuhinji zadasil zarjavel kuhinjski nož deset centimetrov globoko v prsi. Prepeljali so ga takoj v bolnico. Matjašič je bil že dve leti bolan. To ga je gnalo v obup.

— Smučsko tekmo za sokolsko dečo bo priredilo Sokolsko društvo Celje-matica v nedeljo 21. t. m. ob 13.30 na hribu sv. Jožefa. Tekmo bo vodil marašijski vadičeljski zbor. Ker je te dni zapadlo dovolj snega, bo smuka ugodna in bodo gotovo doželeni prav lepi rezultati.

— Nesreča ne počiva. V Rogoški Slatini je 13-letna dninarjeva hčerka Regina

Baumgartnerjeva padla pri sankanju in si zlomila levo nogo nad gležnjem. V torek je konj brcnil 48-letnega posestnika Antona Sinkoviča in mu zlomil desno nogo. V torek je padel 32-letni orožnik Borivoj Natovič iz Sevnice pri smučanju ter se poškodoval po glavi in si zlomil levo ključnico. V Laškem si je 61letna gospodinja Helena Premšakova pri padcu zlomila desno nogo v gležnju. Ponesrečence so oddali v celjsko bolnico.

— Umrl je v sredo v Medlogu pri Celju 84-letni preužitkar Martin Cvim.

— Gradbena delavnost. V mestni občini celjski so lani zgradili 56 novih stanovanjskih in 17 nestanovanjskih zgradb, skupaj torej 73. Od teh je bilo kolavdiranih 52. Skupni stroški za nove stanovanjske zgradbe so znašali lani 5.315.000 din, za nestanovanjske pa 2.520.000 d.n. skupaj torej 7.835.000 din. Za novo stanovanjsko poslovanje Pokojninskega zavoda na Krekovi cesti so izdali 1.800.000 din, za ostale nove stanovanjske zgradbe pa samo 3 in pol milijona dinarjev. Novih pritličnih stanovanjskih hiš so lani zgradili 38, enonadstropnih 10, dvonadstropnih dvoje, trinadstropno pa eno. Lani je bilo prenarejenih 69 zgradb, od teh 5 nadzidanih, 5 prezidanih, 13 nadzidanih, na 11 pa so bila zgrajena podstrešja. Teh 69 zgradb obsega 13 enosobnih, 46 dvosobnih, 15 trisobnih, 5 štiri- in večsobnih ter 24 podstrešnih stanovanj, skupno 103 stanovanj s 224 sobami. Na novo zgrajenih je bilo 22 tovarniških prostorov, 30 trgovskih in obrtnih delavnic, 27 skladišč in 21 drugih prostorov, skupno 90. Kmečkih gospodarskih prostorov je bilo lani zgrajenih 24, kopalnic 24, stranišč na vodno izplakovanje pa 62. Število prebival-

stva Celja se letno zviša za okrog 1000 oseb, med temi je okrog 600 oseb z dežele, ki dobijo zaposlitev v celjskih tovarnah. Gradbena delavnost v Celju je mnogo premajhna, da bi mogla zadostiti stanovanjskim potrebam. V Celju in okolici zlasti primanjkuje primernih malih stanovanj. Predvsem primanjkuje v Celju stanovanj za delavce, pa tudi za namske. Treba bo pokreniti obsežno socialno akcijo, da se stanovanjska mizerija v Celju kolikor mogoče omili odnosno sčasoma odpravi.

— Sokol Celje-matica. Društveni prosvetni odbor bo v presledkih priredil debatne večere za članstvo. Prvi debatni večer bo v sredo 24. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma. Dasi ti večeri ne bodo obvezni, vendar vabimo brate in sestre, da se prvega večera udeležijo v našem številu, ker bo udeležba merilo zanimanja članstva za prireditve te vrste. Razprava bo trajala približno eno uro. Prosvetni odbor je določil razpravo o medsebojnem pozdravljanju, nagovarjanju in vedenju, ki jo bo vodil br. dr. Farkaš. V načrtu je še druga snov, s katero bodo poedini člani prosvetnega odbora seznanili članstvo in jo obdelali z njim v debatnih večerih. Tak način je najprikladnejši, da temeljito proučimo načela in ustroj naše organizacije in da se tudi medsebojno spoznavamo in ostanemo v ožjih stikih.

SAMO PO SEBI RAZUMLJIVO

Grofica de Grolie je umrla 85 let stara. Svojo zadnjo spoved si je skrajšala tako: Velečastiti, bila sem mlada in lepa. Vse drugo si lahko mislite sami.



S tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša preljuba nepozabna mama, stara mama, tašča, sestra, teta, gospa

Julija Krušič, roj. Kanc

mesarica in posestnica

ki je po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, danes 19. t. m. ob 6. uri mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 21. t. m. izpred hiše žalosti, Bezenškova ulica 10 — Moste, v družinsko grobnico k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 22. t. m. ob 1/2. uri v cerkvi svete Družine v Mostah.

Globoko žalujejo:

IVAN — sin; SLAVA, roj. ŠARC — snaha; IVČEK, MATEVZEK — vnuka in ostalo sorodstvo.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 4.— Din

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema upravo do 4. ure popoldne

MIZARKE STROJE

nove in rabljene, nudim iz zaloga v Ljubljani, odnosno za takojšnjo dobavo iz tovarne. Zalogo si lahko brezobvezno ogledate. — Specialna trgovina strojev DOVŽAN IVAN, Ljubljana, Francišanska 4, telefon 45-42.

VSAKOVESTNO POHISTVO

še vedno po starih cenah dobavljamo v moderni in solidni izdelavi trdka »Oprava«. Celovška 50. Sprejemajo se naročila 6. L.

SNEŽNE ČEVLJE

in galoše popravlja »Express«, Sv. Petra cesta 6. 349

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 4.— Din

OREHOVA JEDRCA

nova, sortirana cvetlični med in medicinske namene je v MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6 2. L.

DOBRE SMUCI

kompletne s palicami in vezavo za odrasle od 150.— do 180.— din in sanke dobite pri izdelovalcu Fajfarju, Trbovska ul. 25. Prima skakalne smuči po naročilu. 350

TEHTNICO

(10 kg.), »pušle«, »tafelbete« in razne premične prodaje. Pisarna. Sv. Petra nasip 17 pritličje 348

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 4.— Din

ZAGINE ODPADKE

jelove in smrekove, suhe, kupujemo vsako količino. Pogoj je, da so brez skorje. Ponudbe na Zagrebku dioničku tvornicu papira, Zagreb 2. 351

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVIRNE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINIŠE

E. C. Bentley:

Skok skozi okno

ROMAN

To se mi je zdelo izven vsakega dvoma. Zdaj pa prehajam k važnim okolnostim, ki sem jih zvedel o Marlowu deloma od njega, deloma pa iz drugih virov.

1. Bil je Mandersonov osebni tajnik in štiri leta je bil intimno znan z njim.

2. Obam oža sta bilas koraj enako velika, oba sta bila krepke postave in širokih ramen. Marlowe je čez pleča le za spoznanje ožji. Njegovi čevlji, ki sem nekaj parov izmed njih pregledal, so bili za dobro številko večji.

3. Popoldne prvega dne, ko sem bil že prišel do omenjenih zaključkov, sem brzojavil prijatelju, ki se zanima za gledališče: Prosim, brzojavite mi, dali je Marlowe v Oxfordu sodeloval pri gledališču? Prijatelj je odgovoril: Marlowe je igral Bardolpha in Mercutia v diletantskih vprižitvah. Odlikoval se je z igraliskim talentom in znal je imenitno posnemati druge.

Odpisal sem to brzojavko, ker sem bil opazil v Marlowi sobi fotografijo, na kateri je bil že z dvema mladeničema v kostumu treh Falstaffovih pajdašev. Na fotografiji je bil napis: »Vesele žene Windsorške«, pod njim pa naslov oxfordskega fotografa.

29

4. V kolikor je bil v zvezi z Mandersonom, je živel Marlowe kot človek, ki spada k rodbini. Nihče drugi razen služničarji ni imel prilike, da bi tako dobro poznal Mandersonovo domače življenje.

Razen tega je znan, da je prišel Marlowe v ponedeljek zjutraj ob 6.30 v hotel v Southamptonu, kjer je izpolnil povelje, ki mu ga je dal — po njegovem zatrjevanju in pripovedovanju doživega Mandersona v spalnici — njegov gospodar. Vrnil se je z avtomobilom v Marliston in ko je zvedel za umor, se je delal zelo začudenega in prestrašenega.

Njegovo pripovedovanje, ki ga je bil deloma potrdil že Martin, dokazuje, da je bil izlet dogovorjen v intimnem pogovoru. Ni pa mogel pojasniti, zakaj je Manderson skril svoj povelje in govoril, da se odpelje z Marlowom na izprehod v lunini noči. Težadevi ni bilo posvečeno dovolj pozornosti. Marlowe je imel popoln alibi, dokazan z njegovo prisotnostjo v Southamptonu ob 6.30 zjutraj. Nihče ni mislil na to, da bi ga spravljal v zvezo z umorom, storjenim približno ob pol eni, torej v času, ko je šel Martin spat. Toda Marlowe je bil tisti, ki se je vrnil z izprehoda. Šel je celo tako daleč, da je telefonično klical hotel v Southamptonu, da bi vprašal po nečem, kar bi potrdilo njegovo pripovedovanje o Mandersonovem naročilu. To je bil torej telefonski pogovor, ki ga je slišal Martin v knjižnici in pri katerem ga je zasačil.

Zdaj pa preidemo na alibi. Če je bil Manderson tiste noči doma in če je odšel z doma šele ob pol eni, ni mogel biti Marlowe neposredno udeležen pri umoru. To je vprašanje razdalje med Marlistonom

in Southamptonu. Če je Marlowe z avtomobilom zapustil Marliston ob omenjeni uri, nekako med deseto in polenajsto, je lahko to razdaljo premagal. Toda bilo bi fizično nemogoče prispeti z navadnim avtom, kakršnega je imel, v Southampton ob pol sedmih, če naj bi bil zapustil Marliston najpozneje o polnoči. Avtomobilisti, ki bi preizkusili razdaljo, bi morali priznati, da ni mogoče Marlowu ničesar očitati.

Če je bil Manderson ob enajstih mrtev in če je ta čas Marlowe igral v hiši, če je šel Marlowe v Mandersonovo spalnico — kako se more vse to spraviti v zvezo z njegovo navzočnostjo v Southamptonu naslednjega dne zjutraj? Moral bi oditi neopazeno iz hiše in biti o polnoči s svojim avtom že na poti. Martin, ki zelo dobro sliši, je bil pa do pol ene pokonci in čakal je na telefonski poziv.

S tem prihajamo do najtežavnejšega dela preiskave. Našel sem samo eno slabo sled in vse kaže, da je ta v zvezi s tem, da je bil Martin do pol ene pokonci. Ker mu je bilo to izrecno naročeno, sem bil prepričan, da spada to menda k načrtu, kar naj bi se bolj potrdilo Marlow alibi. Toda vedel sem, da mora biti za to pojasnilo. Če ga najdem, so vsi moji zaključki brez pomena. Moral sem imeti možnost dokazati, da je bil v trenutku, ko je šel Martin spat, mož, ki je stopil v Mandersonovo spalnico, že daleč na poti proti Southamptonu.

V glavo mi je sicer šmrla misel, kako bi mogel priti doživega Mandersona pred polnočjo iz hiše. Nisem pa hotel vsega izdati. Če bi me bil kdaj presenetil pri delu, bi ne bil mogel več utajiti, v katero

smer gre moje sumnje. Zato sem sklenil pustiti vse pri miru do naslednjega dne in lotiti se zločina šele med sodno obravnavo. Sodna obravnava je bila v hotelu in domneval sem, da mi bo med njo vsa hiša na razpolago. In tako se je tudi zgodilo. Dočim se je v hotelu nadaljevalo sodno postopanje, sem jaz v hiši nemoteno delal. S seboj sem imel fotografski aparat. Opazil sem samo dva sveža odtisa prstov na vratih omare v Mandersonovi sobi in pet drugih odtisov na velikem francoskem oknu v spalnici gospe Mandersonove, ki je bila ponoči odprta, in tri odtise na stekleni skledici, v kateri so našli Mandersonove umetne zobe.

Vzel sem skledico s seboj, vzel sem tudi nekaj toaletnih potrebščin iz Mandersonove sobe. Imel sem že več zelo dobrih odtisov Marlowih prstov v svojem notesu, ki jih je seveda napravil povsem nevede. Pokazal sem mu listke in ga vprašal, če jih pozna. Teh nekaj sekund, ko je držal listke v roki, je zadostovalo, da so ostali na njih dovolj jasni odtisi prstov. Ob šestih zvečer, ko je bilo sklenjeno, da se prične postopanje proti neznanemu morilecu, je bilo moje delo že končano in mogel sem dokazati, da sta bila dva odtisa na oknu in trije na skledici odtisi Marlowe leve roke. Drugi so bili odtisi desnice.

Ob osmih sem naročil pri fotografu tucat povečanih odtisov, ki so bili na toaletnih predmetih in ki so tudi dokazovali, da je bil Marlowe v Mandersonovi sobi, kjer prav za prav ni imel kaj početi in da je bil tudi v sobi gospe Mandersonove, kamor bi še celo ne smel stopiti.